

Xəbər
Parlamentin
növbədənənar
iclasında
İrana
sərt
təpkilər
yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15 iyun 2016-cı il Çərşənbə № 130 (6451) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bu gündən amnistiya aktının icrasına başlanılır

Proses 4 ay davam edəcək; ictimaiyyətin gözləntiləri yüksəkdir

yazısı səh.3-da

Kritik Qarabağ görüşü - sonun başlanğıcı, yoxsa başlanğıcın sonu?

yazısı səh.11-da

213 kiloqram heron işi: Azərbaycan narkobaronların hədəfində

yazısı səh.3-da

Cahangir Hacıyevin arvadının Londona sığınmasının sirri

yazısı səh.5-da

Yanan bina ilə bağlı məhkəmədə şok faktlar üzə çıxdı

yazısı səh.12-da

Qazılan "Qızıl Kurqan" qalmaqah böyüdü - yeni təfərrüatlar

yazısı səh.7-da

Moskvadan Kəlbəcərə turist turları - XİN hələ araşdırır...

yazısı səh.4-da

Bakalavr və magistrələrə hərbidən möhlət hüququ verildi

yazısı səh.2-da

Türkiyə səfirlərini niyə geri çağırır?

yazısı səh.4-da

Halal tətillər nədir, necə gedək...

yazısı səh.13-da

Ramazan ayının 9-cu günü

İftar 20.29. İmsaq 03.08-dək (QMI)

9-cu günün duası: "İlahi, mənə bu gün Öz geniş və vəsətli rəhmətini qismət et və məni aydın, qüdrətli dəlillərlə hidayət et! Məni Öz məhəbbətinlə istədiyən əməllərin hamısına müvəffəq et! Ey istəklilərin ən yüksək Arzusu!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

Ermənistan uğrunda mübarizədə Moskvanın yeni blits-uğuru

KREML İRƏVANIN NATO İLƏ KANALINI QAPATDI

- ƏRKÖYÜN İŞGALÇIYA CƏZA, BAKIYA MESAJ...

Ermənistandakı anti-Rusiya etirazlarının daha bir motivi; şimal qonşumuz təcavüzkar ölkənin Qərblə məhdud hərbi əlaqələrini də nəzarətə götürür

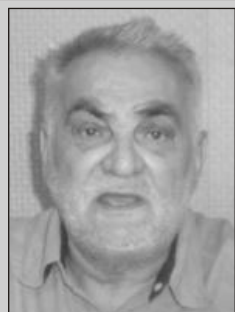

yazısı səh.9-da

Azərbaycana növbəti devalvasiya dalğası ABS-dən gəlir

Bu gün FED-in uçot dərəcəsini artırıb-artırmayacağı bilinəcək; ekspertlər "dolların 1.65 məzənnəsini görə bilərik" deyir

yazısı səh.10-da

Xalq hərəkatının
ünlü siması
Məhəmməd
Hatəmi dəfn
olundu

yazısı səh.5-da

Vəhhabî lideri
Alim
Qasimovla
görüşündən
danışdı

yazısı səh.7-da

Sərdar
Cəlaloğlu
müxalifətin yeni
birlik modelini
"dağıtdı"

yazısı səh.8-da

Prezidentlər iyunun 26-da görüşəcək?

Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan prezidentlərinin üçtərəfli görüşünün tarixi məlum olub. APA-nın məlumatına görə, Ermənistanın "1in.am" saytı görüşün iyunun 26-da Sankt-Peterburqda baş tutacağı barədə xəbər yayıb.

Görüşdə Vyana görüşündə əldə olunan razılıqların həyata keçirilməsi imkanları, o cümlədən təmas xəttində atəşkəs rejiminin pozulması hallarının aradan götürülməsi mexanizmləri və ATƏT-in Minsk Qrupunun monitorinq imkanlarının genişləndirilməsi məsələləri müzakirə olunacaq.

Çovdarovun ürəyi- general qəfil "ölə bilər"

Həkim onun ürək xəstəliklərini qəfil həbsdən doğan qorxudan tapdığını istisna etmir

Ləğv edilmiş MTN-də Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin rəisi, general Akif Çovdarovun əziyyət çəkdiyi xəstəliklərin siyahısı üzə çıxıb. Məlum olub ki, odioz general növbənöv ürək xəstəliklərindən əziyyət çəkir. İllərlə adı sahibkarların qorxulu yuxusuna çevrilən, iş adamlarının əzəzil qəniməti olan bir şəxsin həbsə düşən kimi ürək xəstəlikləri tapması bir çox suallar doğurur. A.Çovdarovun adı bir sıra ağır cinayətlərdə hallanır. Onun vəkili Sadiq Rəsulov deyib ki, Akif Çovdarovun səhhətində ciddi problemlər var: "Akif Çovdarova ürəyin isemik çatışmazlığı, ürəyin ritmik pozğunluğu, ürək aritmiyası kimi diaqnozlar qoyulub. Bunlar rəsmi diaqnozlardır".

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev "Yeni Müsavat"ə ürək xəstəliklərinin yaranma səbəblərinin müxtəlif olduğunu deyib. Həkim bildirib ki, həbslə əlaqəli yaranan qorxu və stress vəziyyətindən də belə xəstəliklərin yaranması halları istisna deyil: "Ürək damarlarının daralması nəticəsində ürəyin qan təchizatının pozulması baş verir. Bu daralma nə qədər çox olarsa, ürəyin qidalanması pisləşir və hər an ölümə səbəb ola bilər".

A.Qeybullayev deyib ki, ürək xəstəlikləri bayımlara da səbəb ola bilər: "Ürəkdə olan bu xəstəliklərin hər biri ayrıca araşdırılmalı və orqanizmə üçün nə dərəcədə potensial təhlükə olması müəyyən edilməlidir".

Tanınmış professor qəfil stressdən, qorxudan ürəkdə ritm pozuntularının əmələ gəldiyini də söylədi: "Ürəkdə işemiya varsa, dərinləşə bilər. Ürəkdə kronar spazm ola bilər. Qorxu, heyəcan kimi faktorlar özünü ürəkdə göstərə bilər".

□ E.HÜSEYNOV

Bakalavr və magistrələrə hərbidən möhlət hüququ verildi

"Azərbaycanda hərbi xidmətə çağırışçılarımızın sayı 121 mindən 137 minə qalxıb. Deməli, Azərbaycanda hərbi çağırışçı problemi yoxdur. Dördgünlük hərbi əməliyyatlar da sübut etdi ki, Azərbaycana peşəkar ordu lazımdır. Ona görə də kimsə "bir alim hərbi xidmətdə olmayacağına, onun yeri boş qalacaq" deyər, düşünməsin". Deputat Zəhid Oruc bu fikirləri "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə müzakirələrdəki çıxışı zamanı bildirib. Qeyd edək ki, prezidentin tapşırığı ilə dəyişikliklər edilən sözügedən qanunda bakalavr, magistr və doktorantura pillələrində təhsil alanlara hərbi xidmətdən möhlət hüququnun verilməsi əksini tapır.

Z.Oruc dəyişiklikləri təqdir edib: "Azərbaycanda əhalimizin sayı 10 milyona yaxındır, amma 10 min alimimiz var. Alimlərimizin orta yaş həddi 57-dir, 30 yaşında alim tapmaq çətinidir. Magistrələrə möhlət hüququnun ləğvi buna təsir etdi. Müəllimlərimizin əksəriyyəti xanımlardır. Magistrlərdə də faiz xanımların xeyrinədir. BDU-da 83 faiz xanımlar, 17 faiz oğlanlardır. Dünyada isə 60-65 faizi kişilər təşkil edir. Hesab edirəm ki, ölkə prezidenti tərəfindən atılmış bu addım fasiləsiz təhsilə təkan verəcək, elmdə kişi sifətləri daha da çoxalacaq. Çox şadam ki, nəhayət, bu məsələ parlamente gəldi.

Unutmayaq ki, tək səngərdə yox, elmdə də itkilər vermişik". İclasda sədrlik edən birinci vitse-spiker Ziyafət Əsgərov zəruri bir qeyd etdi: "Bakalavr pilləsini bitirən gənc magistraturanı bitirə bilməyə, ikinci dəfə ona möhlət verilməyəcək. Hər kəs bilsin ki, bir-cə dəfə möhlət hüququndan istifadə hüququ var".

Qanuna edilən dəyişiklik səsə qoyularaq qəbul edilib.

□ E.PAŞASOY

30 il zəmanət verilən Bakı-Sumqayıt yolu dağıldı

2010-cu ildə tam istismara verilən Bakı-Sumqayıt (Bakı-Quba-Rostov) yolu dağılıb. Musavat.com-un xəbərinə görə, bir neçə gündür yolda təmir işlərinə başlanıb. Yola istismardan əvvəl 30 il zəmanət verilsə də, hazırda bərhad durumdadır. Əməkdaşımız yolun təmirə bağlanan hissəsində olub və vəziyyətlə maraqlanıb.

"Azəravtoyol" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli musavat.com-a bildirib ki, yolun sökməsinin səbəbi bilinmir: "Çökdü də, hadisədir, oldu". Onun sözlərinə görə, yoldan ağır tonnajlı yük maşınlarının keçməsi də dağılmaya imkan yaradan faktorlardan biridir: "Bunu daha yaxşı yol mühəndisləri deyər bilərlər. Yol tikilərkən bir neçə ton yükə hesablanır. Ancaq bəzi ağır tonnajlı yük maşınları, xüsusən Quba istiqamətindən Bakıya doğru hərəkət edən, daş karxanalarından gələn yük maşınları normadan artıq yüklənir. Bu da normadan artıq yüklənəndə istənilən avtomobil yolunun sıradan çıxmasına gətirir. Yola 30 il istismar müddəti qoyulmuş o demək deyil ki, bu müddət ərzində orada heç bir təmir işi aparılmıyacaq".

Onun sözlərinə görə, dağılan 1 kilometr məsafə təmir edildikdən sonra digər hissənin təmirinə

başlanılacaq. Təmir işləri Ceyranbatan qəsəbəsindən Saray postu deyilən əraziyə qədər aparılacaq. Təmirdən sonra həmin yola ağır tonnajlı maşınların hansı şərtlərlə buraxılmasına gəldikdə isə A.Nəcəfli bildirib ki, bu, onların səlahiyyətində olan məsələ deyil: "Orada müəyyən deformasiyaya uğramış hissələr var. Təmir işləri vacib idi".

□ RÖYA RƏFİYEVA
Fotolar müəllifindir

Meyvə-tərəvəzin bahalaşmasına səbəb-yağış, yoxsa...?

Hazırda meyvə-tərəvəzin bol olduğu əsəfdir. Lakin bazarlarda qiymətlər ötən illərə nisbətən çox bahadır və bugünlərdə bu bahalaşmanın daha da kəskin artdığı müşahidə olunur. Alıcılar qiymətlərin bahalığından şikayətlənir, satıcılar isə son günlərdə rayonlarda baş verən leysan yağışları, sel sularının ucbatından məhsullarının tələf olduğunu, bu səbəbdən də əllərində olan-qalan məhsullarını baha qiymətə satmaq məcburiyyətində qaldıqlarını bildirirlər.

Məlum olduğu kimi, iyunun 12-13-də ölkənin bir neçə rayonunu sel basmışdı. Sel suları Tovuz, Şamaxı, İsmayilli, Göyçayda ciddi fəsadlar yaratdı, təsərrüfat sahələrinə böyük ziyan vurdu. Elə satıcılar da bahalaşmanı bu təbii fəlakətlə əlaqələndirməyə çalışırlar. Lakin bəzi ekspertlər qiymət artımlarının süni olduğunu, satıcıların ötən illərdə olduğu kimi bu il də müqəddəs Ramazan ayında qiymətləri kor-təbii şəkildə artımağa cəhd göstərdiyini bildirirlər.

Digər ekspertlər isə ölkədə baş verən son devalvasiyadan sonra əhalinin kredit borclarının artdığını, gəlirləri olmadığı üçün

kəndlilərin az hesabla məhsul yetişdirməkdə maraqlı olduqlarını, beləliklə də məhsul azlığından qiymətlərin də bahalaşdığını deyirlər.

"Bahalaşmanın kökünü dekabır devalvasiyasında axtarmaq lazımdır". Bu sözləri iqtisadçı Qadir İbrahimli bazarda meyvə-tərəvəz məhsullarının qiymətlərinin artması ilə bağlı "Yeni Müsavat"ə açıqlama verərək bildirib. İqtisadçı qeyd edib ki, artıq 6 aydır ki, Azərbaycanda başlayan və davam edən devalvasiyanın bütün məhsul və xidmətlərin tədricən bahalaşmasına gətirib çıxartması gözlənilən idi:

"O cümlədən də meyvə-tərəvəz məhsullarının bahalaşması. Bu təbii bir prosesdir. O ki qaldı əlverişsiz hava şəraitinin qiymətlərin bahalaşmasına təsir etməsi, bu barədə danışmaq hələ ki tezdir. Leysan və yağışlar bugünlərdə baş verib və onun təsiri bir müddət sonra aydınlaşacaq. Satıcılar kor-təbii şəkildə bahalaşmanı təbii fəlakətlə əlaqələndirə bilərlər. Lakin düşünmək lazımdır ki, həyatında 5-6 meyvə ağacı olan kəndlilin dolanışığı üçün əvvəllər 200 manat gerekirdisə, indi bu məbləğ 300-350 manat olub. O da yaşayış, dolanışığı üçün yeganə ümid yeri olan məhsulunu baha qiymətə satmağa çalışır. Bu təbii, bunu nəzərə almaq lazımdır".

İqtisadçı bazarlarda qiymət artımının bundan sonra da davam edəcəyini vurğuladı.

Qeyd edək ki, hazırda bazarlarda keyfiyyətindən asılı olaraq meyvə-tərəvəzlərin son qiymətləri təxminən aşağıdakı kimidir: alma 1-2 manat, giləs 2,5-5 manat, çiyələk 2-2,5 manat, ərik 4-5 manat, pomidor 1,5-2,5 manat, xiyar 0,6-1,5 manat, lobyə 1,5-2 manat, badımcanın isə kilosu 1,2-1,5 manat arasındadır.

□ Xəlida GƏRAY

Dövlət borcu son 5 ildə nə qədər artıb?

1 aprel 2016-cı ilə Azərbaycanın xarici dövlət borcu 7 milyard 448,7 milyon ABŞ dolları (11 milyard 486,6 milyon manat) həcmində olub. Maliyyə Nazirliyi xarici dövlət borcunun ümumi daxili məhsula (ÜDM) olan nisbətini 21 faizə çatdığını bəyan edib.

Transparency.az son 5 ildə xarici dövlət borcunun necə artdığına nəzər salıb.

1 yanvar 2011-ci ilə borcun həcmi 3 milyard 857,3 ABŞ dolları olub. Maliyyə Nazirliyi borcun ÜDM-ə nisbətini 7,42 faiz göstərib.

Rəsmi hesabatla əsasən, 1 yanvar 2012-ci ilə xarici dövlət borcu 4 milyard 816,7 milyon ABŞ dollarına (3 milyard 788,3 milyon manat) yüksəlib, onun ÜDM-ə nisbəti 7,6 faiz təşkil edib.

1 yanvar 2013-cü ilə xarici dövlət borcu 5 milyard 708,4 milyon ABŞ dollarına (4 milyard 481,1 milyon manat), xarici dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 8,3 faizə qalxıb.

Maliyyə Nazirliyinin 1 yanvar 2014-cü ilə olan hesabatına görə, xarici dövlət borcu 4 milyard 753,2 milyon manat olub, onun ÜDM-ə nisbəti 8,2 faizə enib.

1 yanvar 2015-ci ilə xarici dövlət borcu 6 milyard 478,2 milyon ABŞ dolları (5 milyard 81,5 milyon manat) olub. Xarici dövlət borcunun ÜDM-ə olan nisbəti 8,6 faiz göstərilib.

1 iyul 2015-ci ilə xarici dövlət borcu 6 milyard 621,2 milyon ABŞ dollarına (6 milyard 941 milyon manat), onun ÜDM-ə olan nisbəti 12,2 faizə qalxıb.

1 oktyabr 2015-ci ilə xarici dövlət borcu 6 milyard 730,9 milyon ABŞ dolları, xarici dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 12,4% həcmində qararlaşıb.

1 yanvar 2016-cı ilə olan rəsmi hesabatla görə, Azərbaycan Respublikasının xarici dövlət borcu 6 milyard 894,3 milyon ABŞ dollarına, onun ümumi daxili məhsula nisbəti 19,8 faizə yüksəlib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Bu gündən etibarən 28 May-Respublika Günü ilə bağlı qəbul edilən amnistiya aktının icrasına başlanılacaq. Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, deputat Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə irəli sürülən akt 10 min məhbusa şamil olunacaq, 3500 məhkum azad ediləcək.

Qərarın icrası 4 ay sürəcək. Amnistiya yalnız böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlərə görə müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş şəxslərə tətbiq ediləcək. Qərar pul cəzası olan, şərti cəza çəkən, cəzaları Cinayət Məcəlləsinin 79-cu maddəsi ilə təxirə salınmış şəxslərə də şamil ediləcək. Eyni zamanda bu qərar qüvvəyə mindiyi günədək cəzasının çəkilməmiş hissəsi 6 aydan artıq olmayan şəxslər (amnistiya tətbiq olunmasına məhdudiyətlər nəzərə alınmaqla) təyin olunmuş cəzalardan azad olunacaqlar. O cümlədən 4 ildən artıq olmayan müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş şəxslərin cəzalarının bu qərar qüvvəyə mindiyi günədək çəkilməmiş hissəsi 6 aydan artıq olduqda çəkilməmiş cəza 6 ay azaldılacaq. 1948-1953 və 1988-ci illərdə etnik təmizləmə, terrorçuluq və soyqırım siyasəti

nəticəsində Ermənistan SSR-dən deportasiya edilmiş, 1988-1993-cü illərdə Azərbaycan ərazisinin bir hissəsinin erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı nəticəsində öz doğma torpaqlarından məcburi köçürülmüş, Çernobil qəzasının aradan qaldırılmasında iştirak etmiş və onlara himayəçilik edən, 1990-cı il 20 Yanvar faciəsində əlil olmuş və ya şəhid olmuş şəxslərin yaxın qohumları, Xocalı soyqırımında əlil olmuş şəxslər və ya şəhid olmuş şəxslərin yaxın qohumları müddətindən asılı olmayaraq müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad ediləcəklər.

Göründüyü kimi, amnistiya aktının əhatə dairəsi kifayət qədər genişdir. Bu baxımdan ictimaiyyətin gözləntiləri yüksəkdir.

Əfv Komissiyasının üzvü, deputat Əliməmməd Nuriyev 4 ay ərzində amnistiya aktının tətbiqinin başa çat-

Bu gündən amnistiya aktının icrasına başlanılır

Proses 4 ay davam edəcək; ictimaiyyətin gözləntiləri yüksəkdir

cağını bildirdi: "Bütövlükdə, amnistiya prokurorluq və məhkəmə orqanları, Penitensiar Xidmət tərəfindən həyata keçiriləcək. Bu aktın özəlliyi ondan ibarətdir ki, 2 min manata qədər cəriməsi olan şəxslər də bu cəzadan azad olunurlar. Eyni zamanda 2 min manatdan çox cərimə varsa, amnistiya aktı

qüvvəyə minənə qədər cərimə 2 min manat qalmaq şərti ilə ödənilirsə, yenə də amnistiya onlara şamil olunur. Bu aktla minlərlə insan azadlığınə qovuşacaq. Belə məhbusların saxlanması təxminən 6 min manata başa gəlir. Bu baxımdan da onların azad olunmasının müsbət tərəfi var. Eyni zamanda

azadlığa çıxmış şəxslər çalışacaq, ailələrinə çörəkpu-lu qazanacaqlar. Bu şəxslərin kriminal davranışlarının da qarşısı alınacaq. Bu çox mühüm bir addımdır".

Qeyd edək ki, amnistiya aktı qəbul olunandan bu günə qədər əsas müzakirə mövzularından biri siyasi məhbusların əksəriyyətinə bu qərarın şamil olunmamasıdır. Çünki onlar ağır cinayətlərdə ittiham olunurlar.

Hüquqşünas bu məsələyə də münasibət bildirdi: "Arzu edərdim ki, amnistiya aktından hər kəsə bir pay düşsün. Düşünürəm ki, ağır və az ağır cinayətlərdə ittiham olunanların cəzalarını azaltmaq mümkün idi. Amma bu akt ucdantutma hamıya şamil oluna bilməz. Bunun

mənfi tərəfləri də ola bilər. Çünki elə məhbuslar var ki, dəhşətli qətlər törədiblər. Bütün dünyada bu tipli aktlarda bunlar nəzərə alınır. Hər halda, bu akt qəbul olunub və yüksək qiymətləndirilməlidir. Tətbiqi də yüksək səviyyədə olmalıdır. Məlumatım var ki, bu prosesi həyata keçirəcək qurumlar ciddi şəkildə hazırlaşsınlar. Prokurorluqda böyük bir seminar hazırlanmışdı. Amnistiyanın icrası zamanı heç bir qanunsuzluğa yol vermək mümkün olmayacaq. Çünki hüquq-mühafizə orqanlarına bununla bağlı ciddi tapşırıqlar verilib. Amnistiya ilə bağlı icraçılar hər hansı bir sövdələşməyə getməməlidirlər. Kimlərə şamil olunacaqsansa, demək, olunacaq".

□ Cavanshir ABBASLI

213 kiloqram heroin işi: Azərbaycan narkobaronların hədəfində

Ölkəmiz narkotrafik zəncirinin qırılmaz halqası olaraq qalır, Gürcüstan marşrutdan çıxır

Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Batumi limanında Azərbaycandan keçib bu ölkəyə daxil olan narkotiki saxlaması barədə açıqlaması yəni bu mövzuda bir sıra sualları gündəmə gətirib. Qonşu dövlətin güc strukturunun yaydığı məlumatdan bəlli olur ki, 213 kiloqram heroin yüklənmiş yük maşını Azərbaycan ərazisinə İrandan daxil olub. Azərbaycan ərazisində 2 sərhəd-gömrük məntəqəsini keçirməklə qonşu dövlətin ərazisinə ötürülüb. 213 kiloqram heroinin son nöqtə olaraq Hollandiyaya aparılacağı haqda da məlumat var.

Azərbaycanda və Gürcüstanda böyük rezonansa səbəb olan bu xəbərlə bağlı Azərbaycanın müvafiq qurumları susunluq nümayiş etdirir. Xatırladaq ki, 2 il əvvəl, 2014-cü il iyulun 11-də daha böyük partiya heroin - 2 ton 790 kiloqram maye uyuşdurucu Azərbaycan ərazisindən Gürcüstana keçirilmişdi. Məlum olmuşdu ki, yük maye sabun adı altında daşınıb. Yükün Moldovaya aparılması nəzərdə tutulubmuş. Azərbaycan rəsmilərindən cavab ala bilməsək də, Gürcüstan DİN-in rəsmisi sorğumuza yazılı şəkildə rəsmi cavab vermişdi. Həmin cavabı bir

daha təqdim edirik: "Sorğunuza cavab olaraq bildirik ki, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyi Cinayət Departamentinin 2-ci İdarəsində narkotiklərin qanunsuz daşınması faktı üzrə Gürcüstan Cinayət Məcəlləsinin 262-ci (külli miqdarda narkotiklərin qanunsuz daşınması) maddəsi ilə N 00911071404 nömrəli cinayət işinin istintaqı aparılır. 12 iyul 2014-cü ildə Batum şəhərində, Senaki-Poti-Sarpi yolunun üzərində yerləşən Sərhəd Departamenti zonasında əməliyyat-axtarış tədbiri həyata keçirilib. Nəticədə 3 nəfərdən ibarət mütəşəkkil dəstə üzvləri yaxalanıb. On-

lardan xüsusilə külli miqdarda narkotik vasitə götürülüb. Tutulanlardan biri Türkiyə, ikisi isə Gürcüstan vətəndaşdır".

G.Saxokianın imzaladığı rəsmi cavabda 2 ton 790 kiloqram heroinin Azərbaycan ərazisinə necə daxil olması, iki sərhədimizi necə aşması, ölkə ərazisindəki 500 kilometrlik yolu maneəsiz keçməsinə kimlərin təmin etməsinə aydınlıq gətirilməmişdi və bu gün də gətirilməyib. Bu

gün də bəlli deyil ki, bu daşımaların arxasında hansı ölkənin narkobaronu dayanır.

Bu uğurlu əməliyyatdan sonra belə ehtimallar vardı ki, qonşu ölkə narkotacirlər üçün riskli olduğundan Gürcüstan narkotik marşrutundan çıxarılaçaq. Məlumdur ki, narcoqaçaqçılığın əfqan mənşəli narkotikləri Avropa-ya daşımaq üçün istifadə etdikləri 2 əsas marşrut Azərbaycan və Gürcüstan üzərindən keçir. Narkosindikatlarnın

istifadə etdiyi alternativ marşrutlar da var. Bunlar - Əfqanıstan, İran, Azərbaycan və Rusiya və ya Əfqanıstan - İran - Dağlıq Qarabağ-Ermənistan marşrutudur. Amma bu marşrutlardan istifadəyə üstünlük verilmir. Əfqanıstan-İran - Azərbaycan - Gürcüstan-Avropa və ya Əfqanıstan-Orta Asiya-Azərbaycan-Gürcüstan-Avropa marşrutu illərdir ki, ən uyğun marşrutdur.

Gürcüstan güc strukturlarının 1 il fasilə ilə həyata keçirdiyi antinarkotik əməliyyatları qonşu dövləti narkotrafik zəncirinin qırılmış halqasına çevirməkdədir. Təəssüf ki, Azərbaycan haqda eyni sözləri yazmaq üçün əlimizdə yeterli məlumatlar, faktlar yoxdur.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın hüquq-mühafizə, gömrük və sərhəd xidməti orqanları maye halında olan heroinin sərhəddən necə keçdiyinə hələ də aydınlıq gətirməyiblər.

Gürcüstanda iyunun 12-də tutulan 213 kiloqram heroinin Azərbaycan ərazisindən necə keçməsinə aydınlıq gətirilməsi üçün Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxladıq. Xidmət rəisi Natiq Axundovun xidməti 012 404 22 62 nömrəsinə etdiyimiz israrlı zənglər cavabsız qaldı. N.Axundovun natiq.akhundov@customs.gov.az ailəto:natiq.akhundov@cus-

toms.gov.az elektron poçtuna yazdığımız sorğuya da yazı çapa gedənə qədər cavab verilmədi. Həmin sorğuda aşağıdakı sualların cavablandırılmasını xahiş etmişik:

1. Bu əməliyyat haqda Azərbaycan Gömrük Komitəsində məlumat varmı?

2. Bu əməliyyatdan sonra 213 kiloqram heroin yüklənmiş yük maşınının Azərbaycan ərazisinə gömrük-keçid məntəqəsindən daxil olması və digər gömrük-keçid məntəqəsindən Gürcüstan ərazisinə keçməsi ilə bağlı araşdırmalara başlanılıbmı?

3. Gürcüstan gömrük orqanlarına Azərbaycan ərazisindən keçən, qoşqusunda narkotik aşkar edilən yük maşını ilə bağlı sorğular göndərilibmi?

4. Azərbaycan Dövlət Gömrük Komitəsi 213 kiloqram heroinin ölkəmiz ərazisindən keçməsi faktı ilə bağlı xidməti araşdırmalara başlayıbmi?

5. 2014-cü il iyulun 11-də Gürcüstanın Daxili İşlər Nazirliyi Batumi limanına gedən yolda 2 ton 790 kiloqram maye heroin yüklənmiş yük maşını saxlamışdı. Ötən 2 ilə yaxın müddət ərzində 2 ton 790 kiloqram maye heroinin Gürcüstana ölkəmizin gömrük-keçid məntəqələrindən necə keçirildiyi araşdırılıbmı?

DGK-dan sorğumuza cavab verəcəyinə ümid edirik. Mövzuya qayıdacağıq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Türkiyə dünya ölkələrindəki səfirlikləri ilə bağlı ciddi islahatlara başlayıb. İslahatlar Azərbaycandakı böyük elçilikdən də yan keçmədi. Hazırkı səfir İsmayıl Alper Coşqunun yerinə Erkan Özoral təyin olunub. Yeni səfir bundan əvvəl Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyində baş direktor vəzifəsində çalışıb.

Alper Coşqunun geri çağırılması Azərbaycanda geniş müzakirələr və təəssüb doğurub. Səfirlik dönməsi ərzində o, Azərbaycan mətbuatının dostu adını qazanmışdı. "Yeni Müsavat"la da daim yaxın əlaqələri var idi. Bu baxımdan yeni səfirin fəaliyyətinin necə olacağını indidən demək çətindir. Doğrudur, Azərbaycan və Türkiyə kimi qardaş ölkələrdə bəzən rəsmi nümayəndəliklərin rolu bir o qədər də nəzərə çarpmır. Çünki münasibətlər daim normal müstəvidə davam edir.

Amma bununla yanaşı, Türkiyə hökumətinin səfirliklərlə bağlı islahatları bəzi müəmmalar yaradıb. Xüsusilə baş nazir dəyişikliyinə sonra bu proseslərin yaşanması suallar doğurub. Çoxları bunun keçmiş nazir Əhməd Davudoğlu ilə əlaqədar olduğunu iddia edirlər. Geri çağırılan səfirin onunla yaxın əlaqələri olduğuna görə Türkiyə

hökumətinin bu bağları tamamilə qoparmaq məqsədilə belə addımlar atdığına iddia edənlər də var. Rotasiya qaydası əsasında səfirin geri çağırıldığını, yaxud yerlərinin dəyişdirildiyini düşünənlər də az deyil.

Türkiyə hökumətinin ən çox maraq doğuran addımı Rusiyadakı səfiri ilə bağlı oldu. Qardaş ölkə oradakı səfirini də dəyişdi. Bu addım şimal qonşumuzla münasibətləri düzəltmək üçün Türkiyənin atdığı növbəti addım kimi dəyərləndirilir.

Politoloq Şahin Cəfəri rotasiya qaydalarına görə türk hökumətinin belə addım atdığına düşünür: "Türkiyənin bir sıra ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlardakı səfirliklərini dəyişməsi növbəti rotasiyadır. Bu qərarnın altında hansısa gizli məqamlar axtarmağa dəyməz. Rotasiyanın vaxtı çatmışdı və bu barədə qərarnamənin hazırlanması hələ Əhməd Davudoğlunun baş nazir olduğu dövrdə başlamış-

Türkiyə səfirliklərini niyə geri çağırır?

Qardaş ölkə 50 dövlətdə böyük elçisini dəyişib; **Şahin Cəfəri:** "Rotasiyanın vaxtı çatmışdı və bu barədə qərarnamənin hazırlanması hələ Əhməd Davudoğlunun baş nazir olduğu dövrdə başlamışdı"; Azərbaycana göndərilən yeni səfir kimdir?

di. Azərbaycandakı səfirin dəyişməsi ilə ölkəmizdəki Türkiyə səfirliyinin fəaliyyətində ciddi bir dəyişiklik olacağını gözləmirəm. Əlbəttə ki, hər səfirin özünün dəst-xətti olur, bu istiqamətdə hansısa yeniliklər və ya fərqliklər ola bilər. Amma Türkiyənin Azərbaycana münasibəti və iki xalq arasındakı yaxınlıq hər kəsə bellidir. Səfirələr də bu siyasətə və münasibətə uyğun fəaliyyət göstərir. Əlbəttə, ötən illərdə Türkiyədən Azərbaycana göndərilən bəzi səfirələr olub ki, ele də xoş izlər buraxmadan ölkəmizdən ayrılıblar. Çox az müddət çalışaraq geri dönmə və adı unudulan səfirələr də olub. Yeni səfir Erkan Özoral Türkiyə XİN-də mühüm vəzifə tutub və inanıram ki, yüksək profilə sahib diplomatdır. Hazırkı səfir İsmayıl Alper Coşqun hələlik başqa ölkəyə təyinat almayıb və bir müddət mərkəzi aparatda çalışacaq. Azərbaycandakı Türkiyə səfirliyində çalışan Meral Barlaşın Argentinaya səfir göndərilməsi də maraqlıdır. O, yəqin ki, buradakı fəaliyyətində özünü bacarıqlı dip-

imat kimi göstərib".

Ş.Cəfəri ümumilikdə Türkiyənin 50 ölkədə səfirliyi ilə bağlı dəyişikliklər etdiyini söylədi: "Rotasiya qaydasında olsa da, hər halda, Rusiya və Almaniyaya yeni səfirin göndərilməsi maraqlı faktır. Rusiyadakı səfir bizim yaxından tanıdığımız, daha öncə Bakıdakı səfirlikdə çalışmış Ümit Yardım idi. Moskvada çalışdığı dövrdə iki ölkə münasibətlərinin pisləşməsinin onun şanssızlığı sayıla bilər. Təbii ki, burada Ümit Yardımdan

asılı bir məsələ yoxdur. Yeni səfirin kimliyi diqqəti cəlb edir. Moskvaya təyinat alan Hüseyn Diröz daha əvvəl NATO baş katibinin müavini vəzifəsində çalışıb. NATO-Rusiya münasibətlərinin gərginləşdiyi bir dövrdə, alyansın tarixi Varşava sammiti öncəsində bu təyinat müəyyən suallar yaradır. Ehtimal var ki, bu amil Rusiyanın səfirə aqreman verməsi məsələsində problem yarada bilər. Bundestaqın uydurma "erməni soyqırımı" qətnaməsindən sonra bu ölkədən geri çağırılan, daha əvvəl Azərbaycanda səfir olmuş Hüseyn Avni Karşılıoğlu da başqası ilə əvəzlənib. Bu da rotasiya qaydasında gerçəkləşsə də, düşünürəm ki, Türkiyə rəhbərliyi Karşılıoğlunun Berlinədəki fəaliyyətindən məmnun qalmayıb. Onun yerinə yüksək profilli diplomat, XİN-in aparat rəhbərinin müavini Əli Kamal Aydın səfir təyinatı olunub".

Şahin bəy Fransaya göndərilən yeni türk səfirinin də maraq doğurduğunu bildirdi: "Daha bir diqqət çəkən məqam Tür-

kiyənin kəşfiyyət orqanı - Milli İstihbarat Təşkilatının ikinci adamı İsmayıl Hakkı Musanın Parisə səfir göndərilməsidir. Əslində Türkiyədə Milli İstihbarat Təşkilatının rəhbəri Hakan Fidanın bu vəzifədən çıxarılaq səfir göndəriləcəyi barədə şayiələr dolmuşdu. Belə görünür ki, bu şayiələrin müəyyən əsası var imiş. Düzdür, Fidan hələ öz postunda qalır, amma ola bilər ki, Hakkı Musanın yerinə təyinat olunacaq şəxs bir müddət sonra Hakan Fidanı əvəzləsin. Qeyd etmək yerinə düşər ki, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin istefada olan polkovnik, Azərbaycanı çox yaxından tanıyan Ləvənt Göktaşın Milli İstihbarat Təşkilatının rəhbəri təyinat olunacağı barədə söz-söhbətlər yayılıb. Ola bilər ki, polkovnik Göktaş əvvəlcə Musanın yerinə müavin təyinat olunsun və bir müddət təcrübə topladıqdan sonra Milli İstihbarat Təşkilatının rəhbəri vəzifəsinə gətirilsin".

□ Cavansir ABBASLI

Moskvadan Kəlbəcərə turist turları - XİN hələ araşdırır..

İşğal altındakı rayonlarımız elan və reklamlarda Ermənistanın tarixi torpaqları kimi təqdim olunur; hərbi ekspertlər isə belə səfərləri önləməyin ən asan yolunu göstərir

Moskvadan Kəlbəcərə turist turları təşkil edilir. Bu barədə moderator.az saytının yaydığı, fakt əsaslanan xəbərdə deyilir. Bildirilir ki, Rusiyadakı bir sıra turizm şirkətləri işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarına turizm turları təşkil edir və bu azmış kimi, öz təqdimatlarında, elanlarında həmin bölgələri Ermənistan əraziləri kimi göstərir.

Fakt kimi isə Rusiya paytaxtının mərkəzində, "Belaruskaya" metro stansiyasının yaxınlığında 1-ci Yamskoye Pole küçəsi, ev 10 ünvanında yerləşən "Svejiy veter" ("Sərin külək") səyahətçilər klubunun reklam elanları göstərilir. 2010-cu ildə yaradılan, əvvəlcə yalnız ölkə daxilindəki görməli yerlərə səyahətlər təşkil edən qurum artıq bir neçə ildir ki, vətəndaşları digər qonşu ölkələr, o cümlədən Ermənistan da turlara cəlb edir və bu səyahət klubu üçün Ermənistan deyəndə Azərbaycanın işğal altındakı

Dağlıq Qarabağ, Şuşa, Laçın, Kəlbəcər kimi əsrarəngiz təbiəti olan Azərbaycan bölgələrini də nəzərdə tutur.

Bu il iyulun 11-dən 15-dək təşkil edilən Sevan gölünün də daxil olduğu 5 günlük səyahət turunda "Karvaçar" adlandırılan Kəlbəcər torpaqları belə təqdim edilir: "Naməlum Karvaçar. Dağlıq Qarabağın (Ermənistan) ən yüksək dağlıq rayonuna səyahət. Dağlıq Qarabağın ən yüksək dağlıq rayonuna səyahət. Burada biz coşqun çayların və qeyzərlərin arasındakı sərt dərələrdə, 2000 metrədən çox hün-

dürlüyü olan zirvələrdə bir neçə gün keçirəcəyik. Karvaçar torpaqları hətta ermənilərin özü tərəfindən də az tədqiq olunub. Yaxşı ov, qaynar bulaqlardan axan müalicəvi su və Qarabağda ən yaxşı dağ balı - bu bölgə barədə ən geniş yayılmış assosiasiyalar bunlardır..."

"Svejiy veter" klubunun Azərbaycan qarşı daha bir qanunsuzluğu "Kəlbəcər Qarabağ qoşunları tərəfindən azad edilib" yazmasıdır: "Bu diyarın Qarabağ qoşunları tərəfindən azad edilməsi və onun tarixi Ermənistan sərhədlərinə daxil edilməsindən sonra azərbaycanlılar bu torpaqları tərk etmişlər..."

Bundan sonra turistlərin səyahət zamanı görəəcəyi yerlər

sadalanır. Öncə 1900 m hündürlükdə yerləşən, şəffaf və təmiz sulu Göycə ("Sevan") gölü, onun çimərlikləri təsvir edilir. Sonra Kəlbəcərin görməli yerləri sadalanır, Tərtər çayı boyu "Qarabağ və Ermənistanın ən gözəl yerlərindən biri" olaraq təqdim edilir. Sonda səyahətin planı göstərilir. 7 nəfərlik qrupda gəzintinin qiyməti bir nəfər üçün 12 min rubldur. Moskvadan İrevana və əksinə təyyarə ilə uçuş buraya daxil deyil. Sə-

yahətçinin öz hesabıdır.

Azərbaycanın ermənilər tərəfindən işğal olunmuş ərazilərinə, həmçinin Kəlbəcərə bu cür qanunsuz turist səyahətləri təşkil edilməsi və ərazilərimizin Ermənistan ərazisi kimi təqdim edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin hansı addımlar atacağı, məsələnin Rusiya hökuməti qarşısında qaldırılıb qaldırılmayacağı ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyi ilə əlaqə saxladıq. XİN-in mətbuat

xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi tərəfindən bu məsələ araşdırılacaq və lazımi tədbirlər görülməkdir: "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə bu kimi qanunsuz turist səfərlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələ Ümumdünya Turist Təşkilatının İcraiyyə Şurasının iclasında da Azərbaycan tərəfindən qaldırılıb. İcraiyyə Şurasının da tövsiyəsi vardır ki, işğal olunmuş ərazilərə və yaxud münəqaşə zonalarına turist səfərlərinin təşkil olunmasından turist turları təşkil edənlər çəkinməlidirlər".

Bir sıra ekspertlər isə hesab edir ki, həmin turist səfərlərinin təşkilatı Rusiya dövləti tərəfindən həyata keçirilməsinə də təşkilatçılar Rusiyanın fiziki və hüquqi şəxsləri olduğu üçün Azərbaycan rəsmi şəkildə Rusiya hökumətinə narahatlığını, etirazını bildirməlidir. Rusiya hökumətindən tələb edilməlidir ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz turist səfərləri təşkil edən və həmin əraziləri də "Dağlıq Qarabağ Respublikasının ərazisi" kimi təqdim edən fiziki və hüquqi şəxslərin bu qanunsuz hərəkətinin qarşısı alsın.

Hərbi ekspertlər isə bu cür səfərlərin qarşısını almağın ən asan yolunun olduğunu bildirirlər: "Azərbaycan ordusu qanunsuz turist səfərləri təşkil edilən işğal altındakı Kəlbəcərə və digər bu kimi rayonlarımızı raket zərbələri endirsə, bundan sonra heç kim qorxusundan o rayonlara gəlməz".

□ Etibar SEYİDAĞA

Milli azadlıq hərəkatının fəallərindən olan Məhəmməd Hatəmi Tantəkin iyunun 14-də xəstəxanada dünyasını dəyişib. Yaxınlarının verdiyi məlumata görə, 3 gün əvvəl ağır vəziyyətdə Bakı Sağlamlıq Mərkəzinə aparılan 81 yaşlı M. Hatəmiyə tibbi yardım göstərilse də onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Məhəmməd Hatəminin yaşadığı evdə təşkil olunan vida mərasimində qatılıb.

Məhəmməd Hatəmi ilə vida mərasimi onun Naxçıvanski 56 ünvanında yerləşən mənzilində oldu. Lakin vida mərasimində vaxtilə milli azadlıq hərəkatının önündə gedən, özlərini müxalifət camiasının üzvləri sayan simalardan barmaqla sayılacaq qədərində rast gəldik. Elə bəlkə də buna görə mərhum Hatəmi ilə vida mərasimi çox da uzun sürmədi. Vida mərasimində qatılanlar arasında tanınmış simalardan AMİP lideri Etibar Məmmədov, Müsavat Partiyasının başkanı Arif Hacı, Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri Nemət Pənahlı, sabiq müdafiə naziri Rəhim Qaziyev, jurnalist Əvəz Zeynallını görə bildik. Saat 13 radələrində mərhum Məhəmməd Hatəminin cənazəsi Bülbülə kənd qəbiristanlığında, ailəsinin yanında torpağa tapşırılması üçün çiyinlər üzərinə qaldırıldı. Dəfn mərasimində də yuxarıda adlarını sadaladığımız şəxslərdən Müsavat başkanı Arif Hacı istisna olmaqla, digərləri iştirak etdilər. Məhəmməd Hatəmi çox az sayda adamın iştirakı ilə torpağa tapşırıldı.

Dəfn törenində iştirak edən AMİP lideri Etibar Məmmədov mərhumla bağlı "Yeni Müsavat"a aşağıdakı xatirələrini bildirdi:

"Məhəmməd Hatəmi Tantəkin milli azadlıq hərəkatını başlayanlardan olub. O, bu hərəkatın kökündə dayanan və formalaşmasında müstəsna rol olan şəxslərdən biridir. Hatəmi əslində 1960-cı illərdən başlayan gizli hərəkatın simvollarındandır. 1980-ci illərdə isə artıq hərəkat kütləvi xarakter aldı, bu zaman da Məhəmməd Hatəmi öndə olan insanlardan biri oldu. Eyni zamanda o, yaxşı alim, yaxşı insan və hər zaman da prinsipial mövqeyi olan şəxs olub".

Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri Nemət Pənahlı isə mərhumla bağlı aşağıdakıları söylədi: "Hərəkat dövründə biz ilk növbədə onun ətrafında toplaşmışdıq. O, "Çənlibel" Cəmiyyətinin qurucusu olub. Azərbaycanda isə azadlıq hərəkatının ilk təməl daşı "Çənlibel"də qoyulub. Məhəmməd Hatəmi özü Cənubi Azərbaycandır. Onun atası Seyid

Xalq hərəkatının unlu

siması Məhəmməd Hatəmi

torpağa tapşırıldı

Etibar Məmmədov: "O, yaxşı alim, yaxşı insan və hər zaman da prinsipial mövqeli şəxs olub"

Nemət Pənahlı: "Vaxtında əməliyyat olunması üçün pul tapa bilməyib"

Cəfər Pişəverinin fədailərindən olub. Pişəveri öldürüldükdən sonra isə etiraz edənlərin çoxunu oradan sürgün etdilər. Eyni zamanda həmin şəxslərdən bir çoxlarını mənəvi baxımdan sındıraraq, KKB-nin əməkdaşı etdilər. Məhəmməd Hatəmi tanıdığım Azərbaycan ziyalılarının içərisində ən öndə gedən, sovet imperiyası ilə heç bir formada barışmaz mövqedə olan şəxs idi. O zamanlar öndə olan Məhəmməd Hatəmi və onun yanında şair İsfəndiyar Coşğun var idi. Bu gün faciə odur ki, SSRİ-nin təsis etdiyi bütün mükafatları alanlar utanmadan deyirlər ki, biz dissident olmuşuq. Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatında bir daha bildirirəm ki, Hatəmidən öndə heç kim olmayıb. Bəzi

məsələlərdə tarix təhrif edilib. Doğrudur, Hatəmi gözəl alim və insan idi. Ancaq ən əsası budur ki, o, barışmaz bir inqilabçı idi. O, tək həbsxanada yatan adam olub. 1988-ci ildə mən, Hatəmi və bayrağa görə Bəxtiyar Tuncay həbs edildik. Həmin zaman 8 ay həbsdə qaldıq. 1990-cı ildən sonra da "Le-fortovo" türməsinə yatıb. Oradan gəldikdən sonra hətta rus rusluğu ilə onu işinə bərpə edib, maaşını da verib. Xalq cəbhəsi hakimiyyətə gəldikdən sonra Hatəmini işdən çıxardılar. Məni görəndə hönkürüb ağladı. Deyirdi ki, normal təqaüd alması üçün 2 il iş təcrübəsi çatmayıb".

Nemət Pənahlı bu fikirlərindən sonra kövrələrkən bir neçə dəqiqə susdu. Daha sonra

bildirdi ki, Məhəmməd Hatəminin son günlərində ona yardım edə bilmədilər. Bildirdi ki, bu cür şəxs ehtiyac üzündən xəstəxanaya yerləşdirilməyib, xəstəliyi daha da ağırlaşdı: "Aparıblar xəstəxanaya, həkimlər götürməyiblər ki, pul verməsəniz mümkün deyil. Vaxtında əməliyyat olunması üçün pul tapa bilməyib. Bu necə bir işdir? Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canını qoyan, meydan-

Cahangir Hacıyevin arvadının Londona sığınmasının sirri

Bu şəhəri oliqarxlar üçün vazkeçilməz edən səbəblər

Beynəlxalq Bankın keçmiş prezidenti, hazırda həbsdə olan Cahangir Hacıyevin həyat yoldaşı Zamirə Hacıyevanın Londona sığınması gündəmdən düşür. İki il öncə barəsində həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsinə baxmayaraq, ölkəni tərk edən, axtarışda olan xanım oliqarxın digər imkanlı şəxslər kimi Londonu seçməsi bir sıra müzakirələrə səbəb olub.

Maraqlıdır ki, təkəcə Azərbaycandan deyil, dünyanın əksər ölkələrinin varlı şəxsləri hər hansı bir hadisə ilə bağlı vətənlərini tərk edərkən üz tutduqları yeganə şəhər London sayılır, yeni kapitallarını bura yatırırlar.

Ekspertlər hesab edirlər ki, varlılar üçün ən təhlükəsiz şəhər İngiltərə paytaxtıdır. Müşahidələrimiz onu deməyə əsas verir ki, Londona pənah aparan imkanlı şəxslərdən kimsə indiye qədər ölkələrinə təhvil verilməyib. Doğrudur, həmin oliqarxlardan bəzən geri ala bilmədikləri üçün öz ölkələri tərəfindən sui-qəsdlə öldürülənləri olub. Məsələn, Rusiyadan qaçaraq Böyük Britaniyadan sığınacaq alan Aleksandr Litvinenkonu göstərə bilərik.

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev bu faktların gündəmə gəlməsinin yeni olmadığını bildirdi: "Oliqarx kapitallarının Londona axını 1994-cü ildən başlayıb, bəlkə də ondan əvvəl də olub. Əsasən 1994-cü ildə neft kontraktı imzalanandan sonra bu proses sürətləndi. London dünyanın maliyyə paytaxtı sayılır. Kapitallar ora axır. Avtoritar ölkələrdən axın daha çox olur. Burada dövlət məmurları, siyasətçilər, biznesmenlər olurlar. Burada İngiltərənin öz maraqları var. Bir tərəfdən həmin ölkələrlə sıx əlaqələr qurur, digər tərəfdən də zamanı gələndə həmin ölkələrə təsirlərini edə bilər. Burada kapitalların həbsindən və digər məsələlərdən söhbət gədə bilər. Ölkələrlə İngiltərə arasında münasibətlər normal olanda bəzi iqtisadi və siyasi maraqlar nəzərə alınır. Burada çox ciddi maraqlar var. Amma kapitalların İngiltərəyə aparılması yeni deyil. Müxtəlif yollarla bu kapitallar daşınır. Başqa ölkələrin mərkəzlərinə də kapitallar daşınır, amma daha çox bu proses Londondan başlayır. Çünki bir daha qeyd edərim ki, bu şəhər maliyyə paytaxtıdır. Dünya siyasətində mühüm rol oynayır. Burada kapitallar bir növ sığortalanırlar. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, kapitallar saxlanıla da bilər, həbs də qoyula bilər. Sadəcə, proseslərdən asılıdır. Avtoritar ölkələr, varlı şəxslər bu təhlükələri görsələr də, başqa yolları da yoxdur. Müəyyən məqama qədər London kapitalların təhlükəsizliyi baxımdan önəmli şəhər ola bilər. Amma bunun da sərhədi var. Mövqələr üst-üstə düşürsə, demək, kapitallar təhlükəsizdir. Əks təqdirdə, kapitallar təhlükə altına düşür".

□ **Cavanşir ABBASLI**

əssüf ki, buna nail ola bilmədik. Ruhu şad olsun. Yəqin ki, zaman keçdikdə biz onun qiymətini daha çox biləcəyik".

Qeyd edək ki, Məhəmməd Hatəmi Tantəkin milli-azadlıq mübarizəsinin ilk təşkilatlarının Cəbhəsi ideyası ətrafında müəyyən fikirləri olub. Milli azadlıq hərəkatının çox az sayda liderləri var ki, batalyon yaradıb və Qarabağ uğrunda vuruşub. Ömrünün sonuna qədər də mövqeyini dəyişmədi. 2010-11-ci illərdə Məhəmməd Hatəmidən müsahibə almaq üçün çox çalışdım. Çox ehtiyatlı adam idi. Müsahibə vermirdi, heç kimə inanmırdı. Ümumiyyətlə, mətbuata bel bağlamırdı. Onu inandırmağa çalışanda həbs olundum. Həbsdən sonra da son bir ayda Nemət Pənahlı ilə dəfələrlə onun yanına gətdik. Yənə də çalışırdım ki, "Azadlıq salnaməsi" çərçivəsində ondan müsahibə götürəm. Lakin tə-

mitinqlərinin təşkilatçılarından biri olub. 1988-ci il dekabrın 4-də sovet qoşunları meydanı dağıtdıqdan sonra həbs edildi.

M. Hatəmi 90-cı illərdə Milli Qurtuluş Partiyasını təsis edib. Qarabağ cəbhəsində "Milli Qurtuluş" batalyonunun tərkibində döyüşlərdə iştirak edib.

Allah rəhmət eləsin!

□ **Əli RAIS**
Fotolar müəllifindir

Iyunun 14-də spiker Oqtay Əsədovun sədrliyi ilə Milli Məclisin növbədənəkar iclası keçirildi. Dövlət himninin səsləndirilməsindən sonra gündəliyə daxil edilmiş məsələlərin müzakirəsinə keçildi.

Elm və təhsil komitəsinin sədri İsa Həbibbəyli "Elm haqqında" Qanunu təqdim etdi. Çıxışının əvvəlində ölkə prezidentinin magistratura təhsilini alanlara hərbi xidmətdən möhlet hüququnu verən sərəncamı imzalamasını yüksək qiymətləndirdi, bu qərarın elmin inkişafında mühüm rol oynayacağını dedi.

Daha sonra Milli Məclis Azərbaycan və İran arasında imzalanan sazişləri müzakirəyə başladı.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında Araz çayı üzərində "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqlarının və su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, istismarı, energetika və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında" Sazişi Milli Məclis sədrinin müavini Valeh Ələsgərov təqdim etdi. O bildirdi ki, bu layihə ilə bağlı hələ 1989-cu ildə razılaşma olsa da, sonradan ərəzilərimizin Ermənistan tərəfindən işğalı məsələnin reallaşdırılmasına imkan verməyib. Nəhayət, bu sənədin icrası barədə razılaşma əldə olunub. V.Ələsgərov dedi ki, bu sənədin icrası həm də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tanınmasının növbəti təsdiqidir.

Bundan əlavə, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması, məhdudlaşdırılması və təsirin azaldılması sahəsində əməkdaşlıq haqqında" saziş, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında gömrük məsələlərində qarşılıqlı inzibati yardım haqqında" saziş, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında elektrik enerjisi satışı haqqında" çərçivə sazişi, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında demir yollarının əlaqələndirilməsi haqqında" çərçivə sazişi də deputatların müzakirəsinə təqdim edildi.

Deputat Zahid Oruc sazişlərin Azərbaycan və İranın dövlət maraqlarına uyğun sənədlər olduğunu vurğuladı: "Təəssüf ki, Azərbaycan ərəzilərini Ermənistan tərəfindən işğal ilə əlaqədar bu layihələr vaxtında icra olunmadı. Üstəlik, İranın o zamankı rəhbərliyi hətta bu layihələri Ermənistanla birgə icra etmək istəyirdi, ancaq mərhum prezident Heydər Əliyev buna imkan vermədi". **Deputat 6 iyunda İran prezidentinin Ermənistan XİN başçısı Nalbəndyanı qəbul etməsinə də toxundu:** "Həsən Ruhani tərəfindən Ermənistan prezidentinə xüsusi salam göndərilməsini də, sadəcə, diplomatik etiket nümunəsi kimi qiymətləndirmək mümkün deyil. Çünki bunun ardınca Ruhani İrana səfər edəcək. Mən çağırış etmirəm ki, Həsən Ruhani İrəvana getsin, ya getməsin. Amma İran prezid-

Parlamentin növbədənəkar iclasında İran qınandı

Deputatlar İranın Ermənistanla əməkdaşlığına qarşı çıxdılar; vergi əməkdaşlarının səlahiyyətinin artırılması parlamentdə etiraz doğurdu

dentinin köməkçiləri yanlışlığa yol verirlər". **Z.Oruc xatırladı ki, Bakı hər zaman Tehrana qarşı normal davranıb:** "İran Ermənistan və Azərbaycan arasında bərabərlik işarəsi qoymamalıdır". Spiker isə "hər yazılan yazıya da inanma. Mən inanmıram ki, Ruhani İrəvana səfər edəcək"-deyə, reaksiya verdi.

Deputat Fazil Mustafa bu sənədin tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu vurğuladı: "Biz sadəlövh deyilik. Bilirik ki, qəbul olunan sənədin icra mexanizmi hələlik yoxdur. Amma İslam prinsiplərinə zidd olaraq Ermənistan dəstək verən bir ölkənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə münasibəti ortaya qoyulur. Artıq bu sazişdən sonra hər görüşdə deyəcəyik ki, buyurun, siz də yardım edin, o ərəziləri azad edək və bu layihəni icra edək. Bəli, İsrail bizə silah verir və biz bu silahla işğalçıya zərbə endiririk. Amma buyurun, Rusiyanın Ermənistan verdiyi silahlar qədər siz də bizə silah verin və biz işğalçı sizin silahınızla vuraq və bu layihəni reallaşdıraq. Biz torpaqlarımızı İransız da azad edəcəyik. Amma din qardaşının torpağını azad edən dövlətə dəstək verən İran öz tarixindən bu qara ləkəni silməlidir". **Deputat digər mühüm məsələyə də toxundu:** "İran və Türkiyə ilə viza məsələsinə biz də baxmalıyıq, biz Ermənistan bu avantajı verə bilərik".

Spiker O.Əsədov isə deputatın "səhv buraxdığını" söylədi: "Heç kimin köməyi bizə lazım deyil! Biz öz torpaqlarımızı özümüz azad edəcəyik". Spiker ardınca "mən də müəyyən məsələlərə razıyam. Ancaq qəzetdə bir yazı gedən kimi biz qızı-

riq, düşürük ortaya" deyərək, əlavə etdi.

Deputat Qüdrət Həsənquliyev dedi ki, ölkə prezidenti magistr və doktorantlara möhlet hüquqi verərkən həm də deputatların burdakı çıxışlarını nəzərə alıb: "Mən sizin narahatlığınızı başa düşürəm. İqtidar çalışır ki, İranla normal münasibətlər olsun. Amma "səni sevəcəyəm, sən sevməsəm də" misali da var və bu, mümkün deyil. Çox təəssüf ki, biz bunun qarşılığını İran tərəfindən görməmişik".

Q.Həsənquliyev İranın siyasətinə etirazını bildirdi: "Biz İranın din xadimlərindən soruşmalıyıq ki, bu, necə dostluqdur ki, torpaqlarımızı işğal edən Ermənistanı ən yaxın müttəf adlandırırırsınız? Bunun əvəzində deyirlər ki, siz niyə İsrailə əməkdaşlıq edirsiniz? Biz ona görə əməkdaşlıq edirik ki, İsrail bizə silah versin, torpaqlarımızı azad edək. Bəs İran niyə Ermənistanla əməkdaşlıq edir? Azərbaycan torpaqlarını işğal saxlasın? Qarabağ həm də İranda yaşayan 30 milyon bacı-qardaşlarımızın torpaqlarıdır. Qarabağ da bizim üçün Qüdsdür. Hörmətli şeyximiz İranın dini liderinə müraciət etməliyik ki, bu, nə deməkdir, bu, necə dostluqdur? Sərkisyanın əli Xocalıda azərbaycanlıların qanına batıb. Onlar elə İranda yaşayan 30 milyon bacı-qardaşlarımızın doğmalarıdır. Qarabağda çoxlu sayda məscidlər dağıdılıb, İran isə Ermənistanı dost adlandırır. Ona görə də biz İranın bu siyasətinə etiraz etməliyik". **Q.Həsənquliyev cənubda yaşayan azərbaycanlılara da müraciət etdi:** "Onlar da öz səsinə qaldırmalıdır. Vaxtilə

lament adından etiraz bildirməyə çağırırdı.

Deputat Siyavuş Novruzov İran parlamentinin bəzi üzvləri ilə çox sərt müzakirələrinin olduğunu desə də, son sazişləri müsbət qiymətləndirdi: "Mən çıxışlara qulaq asanda 1992-ci il yadına düşdü. Elə bil hamı bizə borcludur. Təbii ki, İranın Ermənistan münasibəti bəllidir. Ancaq hər bir ölkənin xarici siyasətinin prioritetləri var. Unutmayaq ki, vaxtilə Mütəllibov və AXC-Müsavat hakimiyyətləri ermənilərlə bir yerdə Naxçıvanı blokada alanda İran Naxçıvana kömək əlini uzatdı və "Ümid" körpüsü açıldı".

S.Novruzov cənublu qardaşlarımızla bağlı çıxışlara da

murlar maraqlı olacaqlar ki, daha çox cərimə yazsınlar. Yaxud onlar çalışacaqlar ki, vətəndaşlar maliyyə intizamını pozsunlar və onlar da vətəndaşlara cərimələr yazsınlar. Elə nazirliklər var ki, onların əməkdaşları maliyyə sanksiyası tətbiq edə bilmir. Bəs onların əmək haqları necə olacaq? Belə çıxır ki, onların maaşları artmayacaq?"

Deputat Siyavuş Novruzov da dəyişikliyin əleyhinə çıxdı: "Şəffaflıqdan, birlikdən danışınqsa, büdcədənəkar vəsait anlaşılmı başa düşə bilmirəm. Əgər işçinin sosial vəziyyətini yaxşılaşdırmaq istəyirsənə bu, dövlət büdcəsinə daxil edilsin.

Müxtəlif dövlət qurumlarının büdcəsi artırılacaq, eləcə də orada əmək haqqı fonduna ayrılan vəsait artacaq. Çünki büdcədənəkar vəsaitləri nə Hesablama Palatası, nə də digər dövlət qurumları yoxlaya bilmir. Hətta onların işi məhdud olur. Hardan bilim ki, Vergilər Məcəlləsinə edilən dəyişiklikdən sonra kimlər nə qədər mənfəət götürür?! Buna kim zəmanət verə bilər?"

Ziyad müəllim (*Ziyad Səmədzadə-red.*) buna zəmanət verə bilərmi? Burada tərəfkeşlik, ayrı-seçkilik nə dərəcədə tənzimlənəcək? Hazırda bu rəqəm 25 faizdir, indi isə biz bunu 50 faiz edirik. Gələcəkdə bu 100 faiz ediləcək. Belə çıxır ki, insanlar qazandıqları pulu ancaq vergi işçilərinin əmək haqqının artırılmasına verəcək. Bu cür yanaşma düzgün deyil. Bir də görürsən ki, regionlarda hansısa abadiyyət işi aparılacaq deyirlər ki, bunu büdcədənəkar vəsait hesabına həyata keçirmişik. A kişi, göydən dollar, manat yağır?! Prezidentin Ehtiyat Fondu var və ənənəvi şəkildə regionlara maliyyə vəsaitləri ayrılır. Həmin o məbləğlər də büdcədə nəzərdə tutulmuş vəsaitdir. Hər şeyin hesabı-kitabı var. Ümumiyyətlə, bu cür yanaşmalar ləğv edilməlidir. Daxil olan bütün vəsaitlər dövlət büdcəsinə köçürülməlidir. Cəbhəboyu ərəzilərdə xidmət edən əsgərlərin maaşı niyə artırılmasın? Halbuki onlar yağışda, boranda vətənin keşiyində dururlar. Ancaq maliyyə sanksiyası tətbiq edə bilmədiyindən onun sosial təminatı yaxşılaşmır. Bu kimi sanksiyaların nəzərdə tutulduğu buna aidiyyəti qurumlarla razılaşdırıb sonra tətbiq etmək lazımdır. Hansı xarici ölkənin təcrübəsində belə bir yanaşma var? Özmüzdən Amerika kəşf etməli deyilik. Sanksiyaların tətbiq edilməsinə qarşı deyiləm. Sadəcə, istərdim ki, bütün əldə olunan vəsaitlər dövlət büdcəsinə daxil olsun. Yalnız bundan sonra şəffaflıqdan danışmaq olar. Əks təqdirdə, biz rüşvət-xorluq mənbəyi yaradıraq".

Vergilər nazirinin müavini Sahib Ələkbərov isə çıxışında bildirdi ki, büdcədənəkar fondada hər bir manat ciddi nəzarət altındadır, burada heç bir şübhə ola bilməz.

□ **Elsad PAŞASOY**

ruslarla farslar bizim torpaqları bölüb. Qarabağ həm də cənubdakı qardaşlarımızın torpaqlarıdır. Onlar da öz etiraz səsinə qaldırmalıdır".

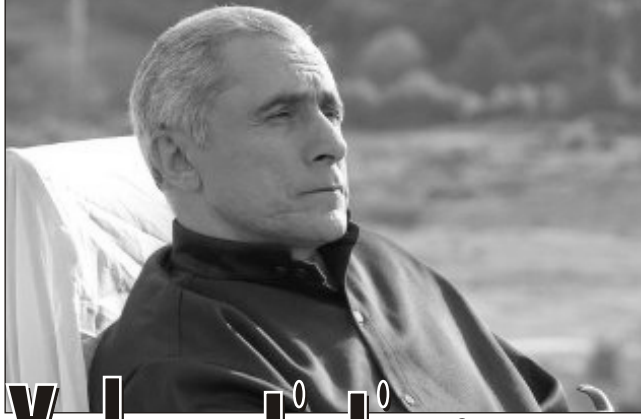
Spiker dedi ki, Azərbaycan dövləti zəruri hallarda münasibətini bildirir: "Bunu hər dəfə səsləndirmək, qıcıqlandıрмаq düzgün deyil".

Deputat Fərəc Quliyev də İranın davranışlarını "qərribə" adlandırdı. Dedi ki, vaxtilə Azərbaycan açıq şəkildə ərazisində İrana qarşı istifadə olunmayacağını bəyan etdi. Deputat Nalbəndyanın yüksək səviyyədə qəbuluna, viza razılaşmasına etiraz etdi: "İran Qüdsü elan edən dövlət deyil, Qarabağı işğal edən ölkəni isə dost elan edir, bu, qəbulunmazdır". **F.Quliyev Araz suyunun çirkənlənməsi ilə əlaqədar birgə fəaliyyəti zəruri saydı:** "Azərbaycan və İran arasında komissiya yaradılmalı və tələb edilməlidir ki, Ermənistan dərhal işğal altındakı ərəzilərdən qoşunlarını çıxartsın".

Deputat Q. Paşayeva Almaniya parlamentində qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı qəbul edilən qərar barədə çıxış edərək ona etirazını bildirdi. Türkiyə Böyük Millət Məclisində təmsil olunan 3 partiyadan olan millət vəkili Almaniya Bundestaqına qondarma erməni soyqırımı yalanları ilə bağlı qərar qəbul etdikləri üçün etiraz müraciətinin göndərildiyini vurğulayan millət vəkili Q.Paşayeva Azərbaycan parlamentini tərifləndirərək bu istiqamətdə müraciətin vacibliyini vurğuladı.

Deputat Fəzail Ağamalı Almaniya Bundestaqının saxta "soyqırım"la bağlı sənədinə par-

İki gün öncə xalq artisti Alim Qasimovun vəhhabili olduğu barədə yayılan iddialar gündəmin əsas mövzularından birinə çevrildi. Ölkə.az saytının xəbərinə görə, sosial şəbəkələrdə muğam ustasının aşiq Ədalət Nəsimovla deyişməsi ilə bağlı video paylaşıldıqdan az sonra şərhərdə xanəndənin vəhhabili olduğu barədə iddialar səslənib.

Xalq artistinə qarşı vəhhabili ittihamları - yeni təfsilatlar

Vəhhabi lideri Alim Qasimovla görüşündən danışdı

Əlixan Musayev

Qalmaqla səbəb olan iddianı isə Elnur Qurbanov adlı istifadəçi yazıb. Rasim adlı digər izləyici E.Qurbanova etirazını bildirincə bunları yazıb: "2011-ci ildə bir yerdə işləyirdim. Orada bir oğlan vardı, vəhhabi idi. Həmişə o oğlanın yanına bir nəfər gəlirdi. Məlum oldu ki, bu adam Alim Qasimovun sürücüsüdür, özü də vəhhabidir. Həmin iş yoldaşım mənə dedi ki, bu oğlan da, Alim müəllim də vəhhabidir. O gün də Alim Qasimovun azan verməyini gördüm. Azanda Əli sözünü işlətmədi. Bax, belə..."

Hazırda Naxçıvanda "Duzlu göl" də bronxlardakı nasazlıqla əlaqədar müalicədə olan Alim Qasimov vəhhabi ittihamı ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları deyib: "Onu yazanın başı xarabdır. Mənim işim, gücüm var. Vaxtım var ki, vəhhabi olmağa? (gülür) Mən hara, vəhhabi hara? (gülür). Belə şeyləri niyə yazırlar, axı?"

Qeyd edək ki, xalq artistinin və sürücüsünün vəhhabili olduğu barədə yayılan xəbərlər ictimaiyyətdə geniş müzakirələrə səbəb olub, birmənalı qarşılanmayıb. Bəziləri onun vəhhabili olması ehtimalının çox olduğunu bildirir. Bunu isə xanəndənin böyüyüb-başa çatdığı Şamaxıda son zamanlar vəhhabilərin sayının durmadan artması ilə əsaslandırılır.

Ötən il ölkə mətbuatında Şamaxıda vəhhabilərin çoxal-

ması ilə bağlı yazılar dərc edilmişdi. Bildirilirdi ki, məlum şəxslər tərəfindən Şamaxıda "Nallı piri" sökülüb. "Pirbəhli baba" piri sökməyə isə cəhd olunub. Piri sökməyə cəhd edən şəxslər hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları tərəfindən saxlanılsa da onlar bu əməllərinin səbəbini açıqlamayıblar. İddialara görə, pirləri sökmək istəyənlər vəhhabi olublar, onlar əhali arasında pirlərə qarşı təbliğat aparırlarmış.

Bəs görəsən, dünya şöhrətli xanəndənin vəhhabilərlə bu və ya digər formada hər hansı bir əlaqəsi varmı? Radikal vəhhabilərin lideri, hazırda BƏƏ-nin Dubay şəhərində olan Əlixan Musayev bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlama verdi. O, Alim Qasimovla iki dəfə görüşdüyünü dedi: "Mən o adamı ömrümdə cəmi iki dəfə görmüşəm. O da səkkiz il bundan öncə iftar məclisində, vassalam. Onu heç yaxından tanımıram".

Onu da qeyd edək ki, müzakirə olunan məqamlardan biri Alim Qasimovun azan verərəkən həzrəti Əlinin (ə) adını çəkməməsi olub. Azanda həzrəti Əlinin adını çəkməyən vəhhabidirmi? Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu məsələyə bu cür rəy bildirdi: "Azanda "Əliyyə vəliyullah" deyilməsi vacib olan hissə deyil. Müstəhəb əməl sayılır, yeni bəyənilən əməl. Dində vacib, haram

və müstəhəb əməllər kateqoriyası var. Vacib edilməsi İlahi əmr olan əməllərdir, müstəhəb isə bəyənilən, yeni edilməsi savab olan işlərdir. Mübah isə bu kateqoriyalara düşməyən. Yalnız Əhli Beyt Cəfəri məzhəbində İmam Əliyə (ə) sevgi səbəbindən azanda bu söz deyilir. Amma azanın vacib hissəsi deyil. Bu səbəbdən də kimisə "Əliyyə vəliyullah" demədiyi-

nə görə ittiham etmək olmaz ki, bu vəhhabidir və ya başqa təriqətdəndir".

Dini ekspert onu da qeyd etdi ki, ənənəvi sünni azanın da "Əliyyə vəliyullah" deyilmir: "Amma bu, o demək deyil ki, onlar İmam Əlini sevmirlər. Müsəlman olan şəxslərin İmam Əlini sevməməsi mümkün deyil".

İlahiyyətçi Bəhruz Camal isə qeyd etdi ki, vəhhabiliyin təlimi üçün müxtəlif əqidə metodları var ki, yalnız onunla kimin hansı təriqət yolunda olduğu müəyyənləşir: "Kimisə "Əliyyə vəliyullah" demirsə, dərhal ona vəhhabi damğası vurmağa tələsməyə".

Əlavə edək ki, xalq artisti Alim Qasimovun vəhhabili olması iddiasını gündəmə gətirən sosial şəbəkə istifadəçisi Elnur Qurbanov sonradan məlum səbəblərdən öz şərhini silib.

□ Xalidə GƏRAY

"O şantaj kasetlərinin hətta 2790 ədədi..."

Sabiq MTN zabiti Eldar Mahmudovun əlindəki şantaj videolarından danışdı

Ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin rəhbəri Eldar Mahmudovun əlində şantaj videolarının olması haqda məlumat geniş müzakirələrə səbəb olub. Sabiq MTN əməkdaşı Ərəstun Oruculu gununesi.info-ya müsahibəsində deyib ki, Eldar Mahmudovun əlində 2800 ədəd kompromat xarakterli intim video var. Eldar Mahmudovun həbsinə yol açan kifayət qədər ciddi ittihamlar ortada olsa da, sabiq nazir hələ də azadlıqdadır. Bu isə belə ehtimallar yaradıb ki, MTN şefinin azadlıqda qalması əlində olan şantaj materiallarına görədir.

İlham İsmayıl

Sabiq MTN zabiti, "Təhlükəsizlik" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri İlham İsmayıl məsələ ilə bağlı ölkə.az-a deyib ki, Eldar Mahmudovun əlində çoxlu faktların olmasını istisna etmir: "Əgər Eldar Mahmudovun əlində 2800 video varsa, onun 2790-ı siyasi qərar qəbul etmək üçün heç nədir. Görünür, o videoların içərisində elələri var ki, şantaj xarakterlidir. Şantaj xarakterli olduğuna görə də siyasi qərar verilmir, işin başında duran şəxs həbs olunmur. Bu prosesin içərisində olan şəxslər var ki, onlardan da bir neçəsi həbs olunmayıb. Bütün bunlar göstərir ki, Eldar Mahmudovun əlində çox güclü kompromatlar var. Əldə olan faktların sayı önəmli deyil, məsələyə təsir edə biləcək şəxslərə qarşı şantaj materialı olduğuna görə Eldar Mahmudov toxunulmaz qalıb. Yerdə qalan videoların təsir gücü siyasi qərar verməyə yaramır. Eldar Mahmudovun həbs olunmamasının səbəbi istintaqla bağlı deyil. Elə tapşırıqlar, sifarişlər olub ki, Eldar Mahmudovun komandası bunu əllərində saxlayıb. Komanda olaraq bu işlərin üstünün açılmasına hazırlıqlı olublar. O videoların hələ ki bir neçəsi buraxılıb. Hansısa komitə sədrinin, jurnalistin, varlı bir şəxsin - arvadın ərə, ərin arvada xəyanət videolarını çəkib saxlayıblar. Kiminsə sekslə məşğul olması heç kimə maraqlı deyil. Məşğul olur, yaxşı edir. Onlar xəyanət videolarını çəkiblər ki, sabah əllərində fakt kimi istifadə etsinlər. Azərbaycan tam olaraq köklənib seks kaseti məsələsinə, ancaq məsələ təkə seks kaseti deyil. O kasetlərin hətta 2790 ədədi siyasi qərar qəbul etmək üçün boş şeydir".

□ E.HÜSEYNOV

Qazılan "Qızıl Kurqan"

qalmaqlı böyüdü - yeni təfərrüatlar

MTN rəsmisi: "Qızıl Kurqan"da bir qrup şəxs tərəfindən qanunsuz qazıntı işlərinin aparılmasına cəhd göstərilib"

Goranboy rayonu, Tapqaraqoyunlu kəndində yerləşən, aprel döyüşlərinə qədər neytral zonada qalan "Qızıl Kurqan" deyilən ərazidə gizli qazıntı işləri aparın şəxslərin saxlanması haqda məlumat yayılıb. Aznews.az-ın xəbərinə görə, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti əməkdaşları bu ayın 11-dən 12-nə keçən gecə ərazidə böyük əməliyyat həyata keçirib.

Rayon sakinlərinin verdiyi məlumata görə, yerli polisən də iştirak etdiyi əməliyyatda dövlətin təbii sərvətini ələ keçirməyə çalışan bir neçə məmur saxlanılıb. Məlum olub ki, cəbhədəki son döyüşlərdən sonra tam nəzarətimizə keçən həmin ərazi bir sıra yerli məmurlar tərəfindən neçə günlərdir ki, ekskavatorlarla qazılır. Güman

edilir ki, həmin ərazidən qızıl çıxarılmış. Məlumatla görə, əməliyyat vaxtı əraziyə nömrəsiz avtomobillə gəlmiş icra başçısının Fuad Əliyev adlı köməkçisi, eləcə də Az 22 AA 010 xidməti avtomobillə orada olan rayon yol idarəsinin rəis

müavini Misir Ələkbərov və bir neçə başqa vəzifəli şəxslər DTX əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Hazırda ərazidə axtarış tədbirləri aparılır. Sakinlərin bildirdiyinə görə, "Qızıl Kurqan"da qazıntı işlərinə yüksək vəzifəli şəxslər, eləcə də iş

adamları rəhbərlik edirmiş. Saxlanılan məmurlar isə həmin adamların yaxın qohumlarıdır. Son məlumatlara görə, Goranboy rayon icra başçısının müdaxiləsindən sonra F.Əliyev sərbəst buraxılıb. Məsələdə adı hallanan Fuad Əliyev bildirib ki, xəstə olduğu üçün işə çıxmır: "Mən bir neçə gündür ki, xəstəyəm. Ona görə işə getmirəm. Belə bir əməliyyatdan xəbərsizəm".

"Yeni Müsavat" əməkdaşı yayılan məlumatlarla bağlı Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi ilə əlaqə saxlayıb. Şöbədən bildiriblər ki, DTX əməliyyat keçirməyib.

Goranboy Rayon İcra Həkimliyyəti başçısının 1-ci müavini Elçin Cahangirov məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a deyib ki, "Qızıl Kurqan" deyilən ərazidə əməliyyatın keçirilməsi haqda təmsil etdiyi quruma hər hansı bir məlumat daxil olmayıb. E.Cahangirov deyib ki, məsələ ilə bağlı mətbuatda yayılan məlumatla tanış olduqdan sonra Tapqaraqoyunlu icra nümayəndəsi ilə əlaqə saxlayıb: "İcra nümayəndəsi Abbas müəllim bildirdi ki, orada belə bir şey, əməliyyat, qazıntı olmayıb".

Başçı müavini yol idarəsinin rəisi ilə də əlaqə saxladığını bil-

dirdi. Qeyd etdi ki, idarə rəisi də ərazidə qazıntı işlərinin aparılmadığını deyib: "Mən ondan Misir Ələkbərovun gecə yarısı orada nə etdiyini soruşmadım. Rəis dedi ki, orada belə bir şey olmayıb. Tapqaraqoyunlu ərazisində bu dəqiqənin özündə də bərpə, yol təmir-tikinti işləri gedir. Bütün xidmətlər orada işləyir. Amma yazılan mövzu ilə bağlı bizim xəbərimiz yoxdur. Başçı müavini olaraq bizə rayon ərazisində baş verən hadisələrlə əlaqədar polis və DTX-nin yerli şöbəsindən gündəlik məlumat verirlər. Nə polisdən, nə də DTX-nin yerli şöbəsindən bizə orada qazıntı aparılması və əməliyyat keçirilməsi haqda məlumat daxil olmayıb. Deyilən ərazi yoldan xeyli aralıqda, təpənin üstündədir. Yola aidiyyəti yoxdur. "Qızıl Kurqan" Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin balansındadır. Tarixi mədəniyyət abidəsinin mühafizəsi də onların səlahiyyəti daxilindədir".

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Goranboy rayon şöbəsinin rəisi Gündüz Hacıyev isə "Qızıl Kurqan"da qazıntı işləri aparılmasını təsdiqləyib: "Biz topladığımız məlumatları arayıb şəklində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə təqdim etmişik. Biz qədim abidəni mühafizə edirik, qoruyuruq. Bizim işimiz qədim abidə zədələnmə-

sə, qanunsuz olaraq qazılırsa, bu haqda nazirliyə məlumat verməkdir. Biz məlumatı vermişik. "Qızıl Kurqan"da qanunsuz qazıntı aparın kimisə tutmamışıq. "Qızıl Kurqan"ın 30 metrliyəndə, təpənin ətrafında qazıntı işlərinin aparılmasını müəyyən etmişik. Bu barədə məlumat vermişik".

Şöbə rəisi "Qızıl Kurqan"da qazıntı işlərinin niyə gecəyarısı aparılması ilə bağlı araşdırma aparmadıklarını söylədi: "Gecəyarısı orada kiminsə iş görməsi haqda bizdə məlumat yoxdur".

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin (MTN) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Vüqar Şixəmmədov "Yeni Müsavat"a "Qızıl Kurqan"da qanunsuz qazıntı işlərinin aparıldığını təsdiqləyib: "İyunun 13-də Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu kəndi ərazisindəki "Qızıl Kurqan" deyilən yerdə bir qrup şəxs tərəfindən qanunsuz qazıntı işlərinin aparılmasına cəhd göstərilib. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə bu haqda məlumat daxil olan kimi aidiyyəti üzrə hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət olunub".

V.Şixəmmədov əlavə edib ki, məsələ hazırda DTX-nin nəzarəti altındadır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Eldar müəllimin studiyası

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Bütün incəsənət növləri arasında bizim üçün ən önəmlisi kinodur"

(V.İ.Lenin)

Dünyanın ünlü kino istehsalı mərkəzi olan Hollivud orta hesabla ildə 100-120 kino buraxır. (Bura əsas kinostudiyalar olan Uorner qardaşları, Kolambiya Pikçerz, Soni, Disney, Universal, Foks, Paramaunt və sairənin buraxdığı kinolar daxildir). 2004-cü ildən 2015-ci ilə qədərki ümumi istehsalı toplasaq, bu edəcək təxminən 1200-1300 film. Bəs niyə bu illəri götürdüm? Soruşun cavab verək. Mənası vardır.

Keçmiş təhlükəsizlik zabiti Ərəstun Oruclu təzəlikcə bir açıqlama veribdir, cəmiyyətdə geniş rezonans doğurubdur. Deyir Eldar Mahmudov MTN şefi işləyərkən 2800 azərbaycanlının... seks videolarını gizli şəkildə çəkmişdir. Buraya kimlər daxildir, tək-cə hökumət nümayəndələrindən söhbət gedir, yoxsa müxalif fikirlə insanlardan - bu haqda izahat yoxdur. Hətta mən öncə bu "2800" rəqəminin nəyi göstərdiyini də anlamadım, çünki xəbəri sosial şəbəkələrdə şərh edən yoldaşlar hərəsi bir cür yazırdılar. Bilinmirdi 2800 filmdən (süjet, kaset, disk şəklində) söhbət gedir, yoxsa 2800 şəxs haqda çoxsaylı film və kadrlardan. Sonra dəqiqləşdirdim, deyəsən 2800 adam haqda gizli çəkilişdir.

İndi gəlirəm o 2004-2015 aralığı məsələsinə. Eldar müəllim məhz o aralıqda Azərbaycan Respublikası milli təhlükəsizlik naziri işləmişdir. Deməli, bu illərdə Eldar müəllim Hollivuddan daha çox film çəkibdir. Aktual futbol temasında - Avropa çempionatının keçirilməsini nəzərə alaraq - hesabı belə yazı bilərik: "Eldar Mahmudov" 2800 : 1300 "Hollivud".

Halal olsun. Başqa nə deyə bilərik? Rüstəm İbrahimbəyov da özünü kino xadimi sayır. Papaq altında kino çəkənlər var imiş, hərçənd, "Mahmudov pikçers" studiyası filmlərinin əsasən gizli çəkilən porno janrında olduğunu düşünsək, burada rejissorun papaq deyil, başqa geyim növləri altında yaşamasını qeyd etməliyik. Bütün hallarda ölkəmizdə kino sənətinin, incəsənətin inkişafı sayılmalıdır. Ölkəmizdə elə nazirlər var indiyə qədər bir sünnət toyunu da lentə almamışdır. Onlar utansın, öyrənsinlər.

Burada bir vacib məsələ də ortaya çıxır: belə sənətkarı niyə işdən çıxarıb kinostudiyasını - MTN-i ləğv etdilər? İqtidarda sənət düşmənləri kimlərdir? Rusiyanın barmağı, Zimbabvenin qarmağı, İndoneziyanın dırnağı vardırmı bu əməldə? Allah bilir. Görünən odur ki, Eldar müəllimin 2800 şəxsin seks videolarını çəkdiyi illərdə ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitlik gözəl şəkildə qorunurdu, neftin qiyməti yaxşı idi, manat devalvasiyaya uğramamışdı, ermənilər isə Qarabağdan qaçırdılar. Çünki həmin 2800 nəfər ölkəmizin pisliyini arzulayan tiplər idilər, Eldar müəllim isə onları kino sənayesinə cəlb edib başlarını qatmışdı! Ancaq hazırda o 2800 adam Eldar müəllimin ardyca bekar qalıbdır, sözün əsl mənasında bilmirlər nə qayırsınlar.

Doğrudur, milli telekanalizasiyalarımız Eldar müəllimin gizli sənətkarlığının məhsullarını çox az nümayiş etdiriblər. (Yadıma gəlir, bir filmi hətta Bakının mərkəzi küçələrində reklam bilbordlarında göstərdilər). Bu mənada, qızıl fondada qalan çəkilişlərdən məlumatımız azdır. Görünür Eldar müəllimin sənətkarlığını sevməyən, ona gizli paxıllıq edən rəqibləri hazırda hakimiyyətdə qalırlar, özləri daha yaxşı kinolar çəkməyə iddialıdırlar.

Lakin həmin 2800 rekordunu təzələməyin mümkünlüyünə inanmıram. Bir tərəfdən məmurlar kino sənətinə pis qiymətdən - MTN-in ləğvindən, çəkiliş qrupuna daxil bir çox generalların həbsindən, hətta prodüссер-polkovnik İlqar Əliyevin türmədə ölmesindən dilxor olub həvəsdən düşüblər, başqa yöndən oyunçular da birləşiblər, daha kino çıxartmaq istəməyirlər, deyirlər səs o yandan gəlir, kamera bu yandan, nə təhər oynayaq...

Eldar müəllimlə dünyada yalnız bir kino sənayesi mərkəzi yarışa bilər, o da Hindistanın Mumbai şəhərindəki Bollivud-dur. Bollivud hər il orta hesabla 200-300 film buraxır, Eldar müəllimin vəzifədə olduğu müddətdə orada ümumən elə onun çəkdiyi qədər: 2800-3000 arası kino çəkilibdir. Hindistanda da kino bizdəki qədər vacib sənətdir, kino sayəsində Hindistanda sabitlik hökm sürür, yeganə problem camaatın küçəni tualet kimi istifadəsi imiş, onu da təzəlikcə həll elədilər, hər bir hindiyə tualet qayımağı Hindistan Təhlükəsizlik Xidmətinə tapşırdılar.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlunun təsisçisi olduğu "Hürriyyət" qəzetində ADP-nin AXCP ilə yaxınlaşdığı və bu partiyalar arasında yeni birlik modelinin qurula biləcəyi barədə geniş məqalə dərc olunub. "Müxalifətin yeni birlik modeli" adlı məqalədə deyilir ki, əksər müxalif partiyaların apardığı siyasət cəmiyyətdəki narazı təbəqəni qane etmir.

Hansı ki, bu gün cəmi iki partiya-ADP və AXCP istisna olmaqla, qalan siyasi təşkilatlar hakimiyyətə qarşı loyol siyasətə mövqeyə nümayiş etdirir: "Oxucular belə düşünə bilər ki, əslində vaxtilə ADP də hakimiyyətə qarşı konstruktiv mövqeyə seçdiyini rəsmən bəyan etmişdi. Əlbəttə, bu fikirdə olanlar tamamilə haqlıdır. Lakin nəzərə alsaq ki, siyasətdə qəbul olunan qərarlar ömürlük deyil, zaman və məkana uyğun olaraq dəyişir, o halda ADP-nin mövqeyindəki müəyyən dəyişikliyi də təbii qəbul etmək lazımdır. Eyni zamanda ADP bu gün heç də öz siyasətində 180 dərəcə dönüş edərək radikal mövqeyə nümayiş etdirmir. Sadəcə, bu partiyanın AXCP ilə adını bərabər çəkməkdə məqsədimiz hər iki qurumun etirazçı mövqedə olduğunu oxucularımıza xatırlatmaqdır.

Şübhəsiz, hələ də bu partiyaların siyasətində əsaslı bir fərqlilik mövcuddur. Belə ki, AXCP mövcud rejimin tamamilə dəyişilməsini tələb edir, ADP isə iqtidar daxilində dəyişilmələrin aparılmasının və hakimiyyətin tədricən demokratikləşdirilməsinin tərəfdarıdır. Yəni ümumilikdə hər iki partiya hakimiyyətin dəyişilməsini istəyir, sadəcə, AXCP radikal, ADP isə tədrici demokratikləşmə yolunu məqbul hesab edir. Görünür, elə bu səbəbdəndir ki, son vaxtlar sözügedən partiyalar arasında yaxınlaşma meyilləri hiss olunur. Hətta əldə etdiyimiz bəzi bilgilərə əsasən, artıq partiya yetkililəri arasında yeni birlik modelinin axtarılması istiqamətində gizli müzakirələr də başlayıb. Əlbəttə, ola bilər ki, ADP sədrinin hakimiyyət tərəfindən hədəfə alınması həm də AXCP ilə yaxınlaşması ilə əlaqədardır. Görünür, artıq hakimiyyətdə də partiyalar arasında iddia olunan danışıqlar haqda müəyyən informasiyalar var və bu səbəbdən də bu iki nüfuzlu partiyanın bir araya gəlməsi iqtidar başbirləşməsinə narahat edib..."

Sərdar Cəlaloğlu müxalifətin yeni birlik modelini "dağıtdı"

ADP sədri: "Bir dəlillər, bir də ölümlər fikrini dəyişmiş"

Belə bir yazının məhz ADP sədrinin təsisçisi olduğu qəzetdə meydana gəlməsi xəbərini ciddiliyini artırır və ortaya suallar çıxarır. ADP ilə AXCP arasında yaxınlaşma, birlik istiqamətində danışıqlar doğrudanmı mövcuddur?

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat"ın bu sualına cavabında bildirdi ki, bir dəlillər, bir də ölümlər fikrini dəyişmiş. Bu baxımdan ADP-nin AXCP ilə bağlı mövqeyinə yenidən baxması istisna olunmur: "Buna da siyasi gündəmin tələbinə uyğun olaraq lazım gələcəyi halda baxılar. Amma onu deyim ki, bu gün bizim partiya ilə AXCP arasında hər hansı əlaqə, danışıqlar yoxdur. Çünki gündəmdə belə bir məsələ mövcud deyil. Güman edərəm ki, həmin məqalədə yazılanlar jurnalistin təxəyyülü, ehtimalları və ya arzusudur. O da mümkündür ki, həmin jurnalist burada partiyamızın AXCP ilə əməkdaşlıq, birlik tərəfdarı olan bəzi nümayəndələri ilə söhbətlərinin nəticəsi olaraq həmin yazını yazıb. ADP əslində radikal partiya deyil, ADP prinsiplial partiya-dır. Biz dövlətin və xalqın maraqları məsələsində güzəştə mövqeyə tuturuq. Bu, radikal deyil. Biz tutduğumuz mövqeyi radikal üsullarla ifadə eləmirik. Görünür, jurnalist bizim o qətiyyətli prinsiplial mövqeyimizi radikal mövqeyə hesab edir. ADP AXCP ilə eyni radikal partiya deyil. Bəlkə də yeganə prinsiplial partiya ADP-dir. Bu da bizim istənilən prinsiplial eləyən partiya və siyasətçi ilə əməkdaşlıq etməyimizə zəmin yaradır. Kimsə doğrudan da döv-

yananda bizim partiya Milli Şuraya üzv olmaq tərəfdarı var idi. O dövrdə sizin qəzetdə də bu barədə yazılar gedib, mənim fikirlərim dərc edilib. İndi də partiya o fikirdə olanlar var ki, Milli Şura və AXCP ilə ittifaq qurmaq lazımdır. Biz totalitar bir partiya deyilik ki, onları bu mövqələrinə görə cəzalandırmaq lazımdır. Biz totalitar bir partiya deyilik ki, onları bu mövqələrinə görə cəzalandırmaq lazımdır. Biz totalitar bir partiya deyilik ki, onları bu mövqələrinə görə cəzalandırmaq lazımdır.

"Freedom House" Azərbaycandakı vəziyyətdən narahatdır

"Freedom House" təşkilatı "Formula 1" yarışları üçün Azərbaycana gələcək beynəlxalq qonaqları "hökumətin repressiv siyasətinə" diqqət yetirməyə çağırıb.

Təşkilatın öz saytında yaydığı bəyanatında yazılır: "Biz Bakıya gedən jurnalistləri, korporativ sponsorları yarışın parlıtı arxasında olan 80-dən çox siyasi fəal, insan haqları müdafiəçisi və müxbirlərin əsassız həbsi daxil olmaqla, hökumətin repressiv siyasətinə diqqət yetirməyə çağırıraq".

"Azərbaycan hökuməti vətəndaşlarının fundamental azadlıqlarına amansız təzyiq göstərməyə və fikir ayrılıqlarını boğmağa davam etməsinə baxmayaraq, "Formula 1" kimi idman tədbirlərindən istifadə edərək özünü müasir və mərhəmətli hakimiyyət kimi təsvir etməyə çalışır", təşkilatın vitse-prezidenti Daniel Calingaert deyib. (BBC).

Bəyanatın davamında deyilir ki, Azərbaycan 2016-cı ilin Dünya və Mətbuat Azadlığı (*Freedom in the World*, *Freedom of the Press*) hesabatına əsasən azad olmayan, 2015-ci ilin Şəbəkə Azadlığı-nda isə (*Freedom on the Net 2015*) qismən azad ölkə kimi qiymətləndirilib və 2016-cı ilin "Keçid dövründə olan Ölkələr" (Nations in Transit 2016) siyahısında demokratiya üzrə 1-dən 7-yə qədər olan şkalada 6,86 xal alıb, hansı ki, 7 bu şkalada ən pis göstəricidir.

Azərbaycan hökuməti bu tənqidləri rədd edir və ölkədə insanların siyasi baxışlarına yox, əməllərinə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunduğunu deyir.

Ermenistan uğrunda mübarizədə Moskvanın yeni blitz-uguru

Ermənistanda aprel döyüşlərindən sonra anti-Rusiya etirazları davam edir. Xəbər verdiyimiz kimi, bu dəfə Moskvanın Ermənistanın hava məkanını da nəzarətə almasına hədəflənmiş ortaq Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) Sistemi yaratmaq barədə İrəvanla imzalanan sazişin ratifikasiyası ərəfəsi qonşu ölkədə narazılıq bas qaldırıb.

İrəvanda srağagünkü aksiyaya iştirakçıları öz əllərində "Toprağı, havanı verməyəcəyik!", "Permyakovlar ordusuna güvənirik, erməni ordusuna güvənirik!", "Növbəti satqınlıq addımı!" yazılmış plakatlar tutublar. Aksiya iştirakçılarından biri Tigran Xzmalyan deyib ki, sazişin imzalanması ilə Ermənistan hədəf olacaq. "Sazişin imzalanması səhv addımdır, xəyanətdir. Bu razılaşmanı imzalamaqla biz yalnız Azərbaycana deyil, bütün dünyaya müharibə elan edirik" - Xzmalyan bildirib. Onun sözlərinə görə, bu razılaşma ilə Ermənistanın gələcəyi sakit şəkildə Rusiyaya satılacaq.

Xatırladaq ki, ötən ilin dekabrında Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu ilə onun erməni həmkarı Seyran Ohanyan arasında imzalanmış müqavilə məhz srağagün Ermənistan parlamentində ratifikasiya edilməli idi. Lakin etirazlardan sonra prosedurun təxirə salındığı belli olub.

Etirazlar isə əslində gündəmdən çıxmayıb. Bəzi təhlilçilərə görə, bu aksiyaların arxasında xüsusən də 4 günlük aprel savaşından sonra Rusiya-Ermənistan münasibətlerini korlamağa, lap dəqiqi, işğalçı ölkəni Moskva-

Kreml İrəvanın NATO ilə kanalını qapatdı - Ərköyün işğalçıya cəza, Bakıya mesaj...

Ermənistandakı anti-Rusiya etirazlarının daha bir motivi; şimal qonşumuz təcavüzkar ölkənin Qərblə məhdud hərbi əlaqələrini də nəzarətə götürür...

dan qoparmağa çalışan Qərb, ABŞ dayanır. Bundan ötrü, yeni Rusiya əleyhinə narazılıq dalğasının güclənməsi üçün böyük paraların ayrıldığı da yayılan iddialar sırasında.

Ermənistan parlamentinin üzvü, "Azad demokratlar" Partiyasının lideri Xaçatur Kokobelyan ortaq HHM sisteminin yara-

dılmasını Ermənistan üçün məqbul hesab etməyənlər arasındadır. Onun sözlərinə görə, belə bir sistem Ermənistanı özünün müstəqil HHM sistemine malik olmaq və onu inkişaf etdirməkdən məhrum edir.

"Bu anlaşma həmçinin bizim bu sahədə üçüncü ölkələr və onların təhlükəsizlik sistemləri ilə əməkdaşlığımızı məh-

dudlaşdırır. Bundan əlavə, Rusiya belə bir sistemi bizə qonşu olan ölkələrə münasibətdə tətbiq edə bilər ki, bu da bizim maraqlarımıza uyğun deyil" - erməni deputat qeyd edib.

Onun fikrincə, bu da hələ hamısı deyil. "Daha bir mühüm problem var: məsələ ondadır ki, sənəd Ermənistan və Dağlıq Qarabağın təhlükəsizlik sistem-

Hərbi Dairəsinin birləşmiş Hava Hücumundan Müdafiə Sistemine daxil olduğunu deyir: "O sistem ki, ora Şimali Qafqaz, Abxaziya, Cənubi Osetiya və işğal olunmuş Krım daxildir. Yəni söhbət qeyri-sabit və Rusiyanın qonşu dövlətlərdə zəbt elədiyi ərazilərdən gedir".

Ekspert sözüne davam edərək bildirir: "Faktiki surətdə bu,

o anlama gəlir ki, Ermənistan öz səmasının açarını Moskvaya təqdim edir. Rusiya və NATO ilə indiki münasibətlər kontekstində bu, həmçinin o anlama gəlir ki, Moskva belə bir sazişlə Ermənistanı NATO üçün düşmən əraziyə çevirir. Bu zaman İrəvan NATO-nun mənzil-qərarı ilə olduqca vacib bir kommunikasiya (əlaqə-red.) kanalını itirmiş olacaq. O əlaqə kanalı ki, həmişə Ermənistanın milli təhlükəsizliyinin mühüm elementi olub. Yeri gəlmişkən, bu kanal apreldəki 4 günlük müharibə zamanı situasiyanın normallaşmasına çox kömək edib - o vaxt Ermənistanın müdafiə nazirinin müavini (Tonoyan-red.) Brüsselə səfər edərkən orda yüksək səviyyədə görüşlər keçirmişdi".

Göründüyü kimi, Rusiya Ermənistanla ortaq HHM sistemi yaradıb onun hava məkanını öz nəzarətinə götürməklə yanaşı, həm də faktiki şəkildə Ermənistanın NATO ilə əsas əlaqə kanalını qapatmış olub. Necə deyirlər, "Qərbə boylanan" ərköyün işğalçı bu cür cəzalandırılıb. İrəvanda bu müqavilə əleyhinə Qərbin (ABŞ-in) təşkil etdiyi iddia olunan etirazların bir motivi yəqin ki, budur.

Belə demək mümkündürsə, Ermənistan uğrunda mübarizədə Rusiyanın Qərb (NATO, ABŞ) üzərində növbəti blitz-uguru qeyd etmək olar. Alyansın Cənubi Qafqazda möhkəmlənməkdə olması fonunda iqiqat məntiqlidir. Hər halda, müqavilə Ermənistan parlamentində yəqin ki, ratifikasiya ediləcək - hər cür etirazlara rəğmən. Çünki Ermənistan rəhbərliyi sənədin əleyhinə deyil, heç ola da bilməz. Buna, sadəcə, cəsareti çatmaz. Səbəblər aydındır yəqin ki.

Nəhayət, bu, rəsmi Bakıya da NATO ilə əlaqələrdə diqqətli olmaqla bağlı bir mesaj sayıla bilər.

□ **Siyasət şöbəsi**

Ərdoğan dan Rusiyaya barış jesti- vasitəçi Bakımı?

Türkiyə-Rusiya münasibətlərində Azərbaycanın vasitəçiliyi ilə bağlı xəbərlərin ardından Ankaradan Moskvaya təbrik məktubu göndərilməsi təsadüfi deyil

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan rusiyalı həmkarı Vladimir Putinə təbrik məktubu göndərüb.

APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi xəbərə görə, Türkiyə liderinin məktubunun mətnini "RIA Novosti" agentliyi yayıb. Ərdoğan məktubunda rus xalqını Rusiya Günü münasibətilə təbrik edib və yaxın vaxtlarda Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin layiqli səviyyəyə çatmasını arzulayıb. "Çox hörmətli cənab Prezident! Türkiyə xalqı adından Sizin simanızda bütün rusiyalıları Rusiya Günü münasibəti ilə təbrik edirəm. Eləcə də Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin layiqli səviyyəyə çatmasını arzulayıram" deyər, Türkiyə prezidentinin təbrik məktubunda qeyd olunub.

Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım da rusiyalı həmkarı Dmitri Medvedyevə təbrik məktubu göndərüb.

Məktubda Türkiyə baş nazirinin yaxın vaxtlarda iki ölkə arasında münasibətlərin və əməkdaşlığın xalqların ümumi marağı üçün vacib olduğu səviyyəyə çatacağını arzuladığı qeyd olunur.

Ötən ilin noyabrında "Su-24" təyyarəsinin vurulması ilə gərginləşən Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin düzəlməsində Azərbaycanın vasitəçi olmaq məsələsinin gündəmə gəldiyi bir vaxtda Ərdoğanın və baş nazirinin bu jesti maraq doğurur və təsadüf olmağa bilər.

Qeyd edək ki, Türkiyədə nəşr olunan "Bir gün" qəzetinin yazdığına görə, Ərdoğan Putinlə münasibətlərin düzəldilməsi

üçün Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevdən və Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkodan vasitəçilik etməyi xahiş edib. Qəzetin məlumatından daha çox diqqətçəkən məqam mətbuat orqanının Türkiyə iqtid-

danna, yoxsa müxalifətə yanaşın olmasının mövzu ilə bağlı bəzi suallara aydınlıq gətirə bilər.

Politoloq Elxan Şahinoğlu qəzetin türk iqtidarına yaxın ola biləcəyini vurğuladı: "Əgər burada Ərdoğanın vasi-

təçiliklə bağlı prezidentlərə müraciətdən söhbət gədirsə, ola bilsin ki, qəzetin hakimiyyətlə müəyyən bağlılığı olsun. Hiss olunur ki, Türkiyə Rusiya ilə münasibətləri nizamlamağa çalışır. Bu yazıda müəyyən mesajlar var. Belə xəbərlərin yayılması təsadüf deyil. Azərbaycan və Belarus prezidentlərinə müraciətdən söhbət gədir. Çünki hər iki ölkənin prezidentinin hamı Türkiyə, həm də Rusiya ilə yaxın münasibətləri var. Düşünürəm ki, ən uyğun variant budur. Türkiyədə Nazirlər Kabineti dəyişib. Rusiya ilə münasibətlərin gərgin olmasının başlıca səbəbi Əhməd Davudoğlu idi. Davudoğlunun "təyyarənin vurulmasını mən əmr etmişəm" açıqlaması Rusiyanın xoşuna gəlmədi. Amma indi fərqli bir baş nazir var. Keçmişdə nəqliyyat naziri olan Binəli Yıldırımın Rusiya ilə nəqliyyat sahəsində vaxtilə sıx əlaqələri olub. Münasibətləri yeni səhifədən başlamaq olar. Bu baxımdan yenidən Azərbaycan və Belarusun adının çəkilməsi aktuallaşır. Səbəblərdən biri də Türkiyənin Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinin yenidən alınmamasıdır. Birlikdən Türkiyənin ünvanına sərt açıqlamalar verildi. Avropa Birliyi eyni zamanda Rusiyaya da sanksiyalar tətbiq edir. Bu məsələ də iki ölkəni bir-birinə yaxınlaşdırır. Hazırda Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin aktual olmasına bu amillər sə-

bəb olur. Sadəcə, nə Türkiyə, nə də Rusiya birinci addımı ata bilmirlər. Ona görə vasitəçilərə ehtiyac duyulur".

Politoloq məlumatın "Bir gün" qəzetində çıxmasının pərdəarxası məqamlarına toxundu: "Ola bilsin ki, Türkiyə hökuməti tərəfindən Rusiya mövzusu bu qəzetə tapşırılıb. Qəzet məsələləri aktuallaşdırmağa çalışır. Ola bilsin ki, Türkiyə mətbəxlərində Rusiya ilə münasibətlərin düzəlməsi üçün artıq yol xəritəsi hazırdır. Bunun üzərində işlər gədir. İşin gedişatında hansı ölkələrin vasitəçi olacağı, hansı mətbuatın əsas rol oynayacağı məsələsi dəqiqləşə bilər. Bu yazıda konkret Rusiyaya mesaj var ki, yeni baş nazirimiz var, yol xəritəmiz hazırdır. Digər bir mesaj da bugünlərdə məlum oldu. Türkiyə Rusiyadakı səfirini dəyişdi. İkitərəfli münasibətlərin yenidən geri qaytarılması mesajları da verilir. Rusiya birmənalı şəkildə inadkarlıq göstərdi ki, Türkiyə üzr istəməlidir. Amma Türkiyə üzr istəməyəcək, sadəcə, barış üçün yollar arayacaq. Türkiyə təyyarəsinin vurulmasına görə üzr istəyə bilər. Təyyarənin vurulması tələsik qərar idi. Beynəlxalq hüquqa görə, o, əsir götürülməli idi. Bu baxımdan Türkiyənin bu yöndə bəzi addımlar atacağı istisna deyil".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Generalların pornoteka rəfi

Samir SARI

Deyirlər, əldə olan kasetlərin sayı cəmi-cümlətən 2800-dür, amma narahat olanların sayı 28 mindən az olmaz ki, çox olar. Ölkədə nadinc insanlar çoxdur axı. 39-42-ci paralellərin, meridianımızın suyundandır, bu yerlərdə kişilər farağət durmurlar.

Söhbət, əlbəttə ki, cibində pulu, əlində vəzifəsi, qəlbində atəşi, beynində konkret niyyəti olan kişilərdən gədir.

Yoxsa yüz minlərlə kişi də var ki, səhər işə, axşam eve gedib-gəlirlər, fikir-zikirliyi də yalnız pul qazanıb bala saxlamaqdır. Onlarda artıq pul hardadır ki, məşuqə saxlasınlar, hələ bir onlara "kəndin çipi" də alıb bağışlasınlar.

Ancaq bu ölkədə sevgiliyə ev, maşın, brilyant, İspaniyaya səyahət bileti bağışlamağa hazır olan pul-paralı kişilər də var.

İntehası, onlar çox təvazökardırlar, istəmir ki, əcnəbi artistlər kimi sevgili ilə görüntülənsinlər və kimsə də onların videosunu, fotosəklini çəkib yaysın, ictimailəşdirsin.

Tərs kimi, gizli-fizli bunu edənlər olub. Əldə yaxşı texnika varmı, gözümlər çəkiliş aparmaq mümkündür, çəkiblər.

Görünür, başqalarının şalvarsız halını çəkmək nəse dövlət təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələdir. Yoxsa hazırda ləğv edilmiş o boyda MTN generalları casusları, kəşfiyyatçıları bir kənara qoyub, məmurların, biznesmenlərin eşq-məşq proseduru niyə çəksin?

Ola bilər, yatağı çəkilənlər arasında elə casus və kəşfiyyatçı da olub. İstisna deyil. Hər halda, MTN-in pornotekası zənginliyi ilə fərqlənir, 2800 kaset balaca şey deyil, bax, bax, bitməz.

Əlbəttə, sabiq təhlükəsizlik zabitləri bu çəkilişləri sənət naminə etməyiblər, 2800 kasetin filan qədərindən bir neçə «KamAZ» pul-para da qazanıblar.

Söhbət heç də videokasetlərdəki "əsər"ləri camaata nümayiş etdirərək pul qazanmaqdan gəmir, bir adama, "aktyor"un özünə göstərərək, ictimaiyyətin xəbər tutmaması üçün tələb olunan milyonlardan gədir.

Belə məlum olur ki, MTN-in yaratdığı prodakşn şirkəti (şəri adı "Qurşaqdanaşağı" ola bilərdi) sırf rentabellik baxımından Hollivuddakı kinokompaniyalardan daha səmərəli, daha gəlirli işləyir. 5-6, ən uzağı, yazıçı Paolo Koelyonun təbircə desək, 11 dəqiqəlik çəkiliş edirsən, bazara çıxarmamış milyonlar gəlir.

Hazırda xeyli adam narahatdır. Bu, bəzi "aktyor" və "aktrisa"ların fotogenik olmaması, üstelik, çıpaq şəkildə daha eybəcər görünmələri üzündən deyil, ortada reputasiya, karyera, ailə-məişət söhbəti var.

Elə adamlar da var ki, əslində onları sayı salıb, intim həyatlarını videolentə çəkməyi istəməyib, amma onlar da özlərini narahat və qayğılı göstərir, çayxanada lovğa-lovğa tay-tuşlarına deyirlər ki, pah, o lenti yaysalar, biabır olacam, sən öl. Yeni baxın, mən kişiyəm, bazlıq eləmişəm, videom da var, amma sizin yoxdur.

Orlandoda olsaydı, qətlə qurbanlarından biri olası ələsi də var, oturub fikirləşir ki, o birilərin videosu şükürlüdür, bunun özününkünü yaysalar, gerek boy-frendini də götürüb gecəyə ölkədən qaça, bir də geri dönməyə (İndi marağı aşıb-daşan bəzi oxucular zəng edəcəklər ki, saallah, kimi nəzərdə tutursan. Bəri başdan cavab verirəm ki, sözgəlişi deyirəm, o boyda komandada mavi legiondan olanlar da olmamış olmaz, yeni).

Yəqin ki, pornovideosu olduğunu bilən, generalara xərac ödəmək üçün pul-para toplamaqda olan bir çoxları MTN-prodakşn studiyasının işə alınmasından hədsiz dərəcədə məmnundurlar. Bir neçə milyonları özlərinə qalıb axı, ona görə.

Ancaq ortada pornokaset varsa, yenə qorxulu haldır. Çünki bu dəfə onları başqa bir general studiyaya çağırma bilər ki, kaset məndədir, əmanətdir, yadigardır, gətir, gəl, hər nəyin vardır.

Şəkkak adamlar deyirlər, elə bir pornoteka olsaydı, bəzi nümunələrini redaksiyalara göndərərdilər, hamı da baxardı. Necə ki, vaxtilə bəzi jurnalistlərin intim həyatına aid görüntüləri yayırdılar.

Heç kəs vəzifəli, pullu adamlarla müxalifətçi jurnalistləri qarışdırmasın. Birincilərin itirəcək şeyləri çoxdur, ikincilərin isə təklif etmək üçün heç nələri yoxdur, üstelik, hakimiyyətlə də intriqadadırlar. Ona görə də ikinciləri işə edirlər, birinciləri yolurlar.

Bəs xalq o "sənət inciləri" ilə nə vaxtsa tanış ola biləcəkmi? Bu asılıdır videokasetlərə əl qoyan adamların istəyindən, vicdanından. Gərək onlar daha keyfiyyətli, daha mənalı lentləri xarab etməsinlər, qoruyub saxlasınlar.

Azərbaycan manatına növbəti təhlükə Amerikadan gələ bilər. Belə ki, bu gün ABŞ Federal Ehtiyatlar Sisteminin (FED) iki günlük iclasının nəticələri açıqlanacaq. İclasda FED rəhbərliyi uçot dərəcəsinin artırılıb-artırılmayacağına qərar verəcəkdir. Əksər ekspertlər FED-in uçot dərəcələrini artıracağını gözləyir. Belə olduğu halda dünya bazarında dolların möhkəmlənməsi baş verəcək və bu da manatın məzənəsinin yumşalmasına səbəb olacaqdır.

sa, neftin ucuzlaşması prosesi sürətlənəcək. Çünki dünya bazarında belə bir formul işləyir ki, baha dollar ucuz neft deməkdir".

Ekspert vurğuladı ki, Azərbaycanda növbəti kəskin devalvasiyanın olması ehtimalı çox aşağıdır: "Hər halda, manatın zəifləməsi prosesi sürətlənə bilər. Yaxın zamanda biz yenidən 1.65 məzənəsinə görə bilirik. Növbəti həftələrdə 1 dollar 1 manat 65 qəpiyə qədər bahalaşa bilər".

Dolların bahalaşması səbəbindən manatın devalvasi-

di problemlər yaratdı ki, hələ də onları aradan qaldırmaq mümkün olmayıb. Çox güman ki, hökumət növbəti dəfə devalvasiyaya getmək əvəzinə, dolları indiki 1.51 məzənəsindən, 1.65 məzənəsinə qədər qaldıra bilər. Lakin əvvəlki kimi bir gecədə 35-40 faizlik kəskin devalvasiyanın olması Azərbaycan iqtisadiyyatını tamamilə çökdürə bilər. Əgər hökumət qarşısına iqtisadiyyatı tamamilə iflic vəziyyətinə salmağı məqsəd qoysa, o zaman devalvasiya qərarı verəcək. Yox, əgər və-

min turistlərin gələcəyi gözlənilir. Bu elə böyük bir rəqəm deyil. Təxminən gün ərzində 2-3 milyon dollar vəsaitin Azərbaycana daxil olması deməkdir ki, bu da çox ciddi məbləğ deyil. Bir anlıq təsəvvür etsək ki, gələn turistlər, «Formula-1» həvəskarları daha varlı kəsimə aiddir, onlar gözləniləndən 5 qat artıq pul xərcləsələr belə, bu, 10 milyon dolları keçməyəcək. Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün də 10 milyon dolların elə böyük bir əhəmiyyəti yoxdur ki, manatın məzənəsinə stabil saxlamağa kömək etsin".

Azərbaycana növbəti devalvasiya

dalgası ABŞ-dan gəlir

Bu gün FED-in uçot dərəcəsinə artırılıb-artırılmayacağı bilinəcək; ekspertlər "dolların 1.65 məzənəsinə görə bilirik" deyir

Bəs görəsən, FED uçot dərəcələrinin artırılması haqqında qərar versə, Azərbaycanda dollar nə qədər bahalaşa bilər? Hökumət kəskin devalvasiyaya gedəcəkmi? "Formula-1" Qran Prisi ərəfinə ölkəmizə turist axınının gözlənilməli vaxtda manatın yumşalması xarici qonaqların büdcəsinə necə təsir edəcək? Ölkəyə turist axını ilə külli miqdarda xarici valyutanın daxil olması manatın taleyini dəyişə biləcəkmi?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli bildirdi ki, FED-in toplantısından çıxacaq qərar çox önəmlidir: "Xüsusən də dünya maliyyə bazarları üçün çox əhəmiyyətlidir. Uçot dərəcələrinin artırılması ilə bağlı ehtimal 50/50-dir. Ancaq dəqiq məlumat odur ki, iyul ayındakı növbəti toplantıya qədər faizlər mütləq artırılacaq. Bu toplantıda faizin artırılmasına mane olacaq səbəblərdən biri Britaniyada keçiriləcək referendum ola bilər. Ola bilər ki, bunu səbəb göstərərək uçot dərəcələrinin artırılmasını iyul ayına qədər ertələsinlər. Ancaq istənilən halda, yaxın bir ayda faizlərin artması gündəmə gələcək. Bu, dünyada bazarında dolların bahalaşması ilə müşahidə olunacaq. Yeni faiz dərəcələri artacaqsa, dollar bahalaşmağa doğru gedəcək. Bütün ölkələrin milli valyutalarının dollarla qarşı məzənəsinə təsir göstərəcək. Bu prosesin Azərbaycana təsirsiz ötüşməsi mümkünsüzdür. Azərbaycana ən böyük təsir o olacaqdır ki, dollar bahalaş-

yası üçün yaranmış iqtisadi zəminə gəlincə, Natiq Cəfərli hökumətin manatı saxlamağa məcbur olduğunu və kəskin devalvasiyanın iqtisadiyyatı iflic edəcəyini vurğuladı: "Ötən dəfə FED-in uçot dərəcələrini qaldırmasının ardından manatın kəskin devalvasiyaya uğraması ölkə iqtisadiyyatına zərbə oldu. Azərbaycan hökuməti nəhayət anlamalıdır ki, bizim iqtisadiyyat kəskin devalvasiyaya qaldıra bilmir. İki devalvasiya elə cid-

ziyyəti idarə etmək istəyirsə, manatı tədricən yumşaltmağa çalışacaq".

Dolların möhkəmlənməsinin «Formula-1» yarışları ərəfinə təsadüf etməsinə münasibət bildiren ekspert qeyd etdi ki, turistlərlə birgə ölkəyə daxil olan valyuta manatın məzənəsinin saxlanılması baxımından ciddi bir məbləğ sayılır: "Mən böyük turist axınının gələcəyini gözləmirəm. Hər şey rəqəmlərdən asılı olacaq. Ən yaxşı halda 20-25

iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, FED-in bu toplantıda uçot dərəcəsinə artırılmasını gözləmir: "Bu mənim şəxsi qənaətimdir. Səbəblərdən biri odur ki, kənd təsərrüfatından kənar yaradılan iş yerlərinin sayının son statistikasına gözləniləndən təxminən 5 dəfə az oldu. Bu isə FED-in bu toplantıda uçot dərəcəsinə artırma ehtimalını minimuma endirir. Bu istiqamətdə ikinci arqument ondan ibarətdir ki, Britaniyanın Avropa Birliyindən ayrılıb-ayrılmaması ilə bağlı referendum gözlənilir. Burada konkret bir nəticə müəyyənəlməyib. Son sorğular da göstərdi ki, Avropa Birliyindən ayrılmaq istəyənlərin sayı hələlik üstünlük təşkil edir. Bu isə Avropa iqtisadiyyatı ilə bağlı müəyyən neqativ trendlər formalaşdırmağa bilər ki, FED də toplantıda bunu nəzərə alacaq. Yeni hesab edirik ki, FED uçot dərəcələrini artırmayacaq. Yox əgər uçot dərəcələri artırılarsa, bu, ilk növbədə dünya birjalarında ABŞ valyutasının möhkəmlənməsinə gətirib çıxaracaq. O cümlədən də Azərbaycan manatının üzərində müəyyən təzyiqlər formalaşdıracaq. Uçot dərəcələrinin artırılmasının manata təzyiqləri ən yaxşı halda 2-3 faiz həcmində olacaq. Yeni bu, kəskin devalvasiyaya gətirib çıxartmayacaq, cüzi təsir edəcək. Dolların möhkəmlənməsi ilk növbədə əmtəə birjalıma təsir edəcək və neftin ucuzlaşmasına səbəb olacaq. Neftin ucuzlaşması isə Azərbaycanın tədiyyə balansına təsir göstərəcək. Digər tərəfdən, FED-in qərarı Azərbaycan cəmiyyətinə psixoloji təsir göstərəcək və dollarlaşma prosesi sürətlənəcək. Bu da Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarına təzyiq göstərəcək. AMB valyuta ehtiyatlarının əriməsinin qarşısını almaq üçün məzənənin yumşaldılmasına gedəcək və bu o deməkdir ki, nəticədə manat dəyərini itirə bilər".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

YENİ ÜSAVAT
N 130 (6451) 15 iyun 2016

Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya prezidentləri arasında Sankt-Peterburqda keçiriləcək üçtərəfli görüşlə bağlı gözləntilər müxtəlifdir. Lakin bu gözləntilərdə ortaq bir detal var. Bu da ondan ibarətdir ki, əgər Rusiya ciddi və səmimi şəkildə prosesə qoşulub həll prosesinə töhfə vermək istəsə, sülh danışıqlarında həqiqətən dönüşü ümid etmək olar.

Rusiyanın müdaxiləsi isə bəlli olduğu kimi, ilk növbədə onun işğalçı Ermənistanı konstruktiv yola gətirməsindən başlamalıdır. Rəsmi Moskva istəsə, buna nail ola bilər, çünki Rusiyanın "bir sözünü iki eləməyə" cürəti və imkanı yoxdur. Bu mənada prezidentlərin növbəti görüşünü kifayət qədər kritik hesab etmək mümkündür. Başqa sözlə, qarşıdakı təmas Kremlin siyasi iradəsindən asılı olaraq, böyük sülh sazişi yolunda sonun başlanğıcı da ola bilər, başlanğıcın sonu da - yəni hər şey başlayan kimi fiasko ilə də bitə bilər.

O halda zərər görənlərdən biri də məhz Rusiya olacaq. Nədən ki, Moskva tezliklə böyük sülh sazişi yolunda öz iradəsini ortaya qoymasa, onun vasitəçilik imici ilə birgə superdövlət imici də zərbə yeyəcək. Müxtəssəri, artıq ortaya Rusiya dövlətinin nüfuzu qoyulub.

"Hazırda Rusiya prezidentinin strateji maraqlarına cavab verən odur ki, Ermənistan artıq öz mövqeyini yumşaltsın və geri çəkilsin. Ona görə də iyun görüşündə dönüş baş verə bilər". Bu barədə axar.az-a açıqlamasında **politoloq Tofiq Abbasov** danışıb. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan prezidentlərinin üçtərəfli görüşü Qarabağ prosesinə müəyyən mənada aydınlıq gətirəcək.

Kritik Qarabağ görüşü - sonun başlanğıcı, yoxsa başlanğıcın sonu?

Rusiya tezliklə böyük sülh sazişi yolunda iradə ortaya qoymasa, onun vasitəçilik imici ilə yanaşı, superdövlət imici də zərbə alacaq; Azərbaycan Ermənistanın təhlükəsizliyinə yalnız bir halda zəmanət verə bilər...

Ermenistan artıq öz mövqeyini yumşaltsın və geri çəkilsin. Ona görə də gözlənilən görüşdə dönüş baş verə bilər. Munaqişənin gedişatında hansı mexanizmlər üzərində dayanılmaq və işğalçı tərəfin bu şəraitdə nə etməli olduğuna dair qərar qəbul oluna bilər. Əgər bu baş tartsa və Ermənistan prezidenti Azərbaycan tərəfini inandıra bilərsə, o zaman dönüş baş verə bilər".

Ermenistanda isə aprel döyüşlərindən sonra anti-Rusiya etirazları davam edir. Bu dəfə Moskvanın Ermənistanın hava məkanını da nəzarətə alması anlamına gələn ortaq Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) Sistemi yaratmaq barədə İrəvanla anlaşması isə işğalçı ölkədə narazılıqla qarşılanıb. Xəbər verildiyi kimi, anlaşma sənədinin parlamentdə ratifikasiya edilməsinə qarşı iki gündür Ermənistan paytaxtında etiraz aksiyaları keçirilir.

Ermenistanda isə aprel döyüşlərindən sonra anti-Rusiya etirazları davam edir. Bu dəfə Moskvanın Ermənistanın hava məkanını da nəzarətə alması anlamına gələn ortaq Hava Hücumundan Müdafiə (HHM) Sistemi yaratmaq barədə İrəvanla anlaşması isə işğalçı ölkədə narazılıqla qarşılanıb. Xəbər verildiyi kimi, anlaşma sənədinin parlamentdə ratifikasiya edilməsinə qarşı iki gündür Ermənistan paytaxtında etiraz aksiyaları keçirilir.

Bəzi məlumatlara görə, bu aksiyaların arxasında xüsusən də 4 günlük aprel müharibəsindən sonra Rusiya-Ermənistan münasibətlərini korlamağa çalışan Qərb, daha dəqiqi, ABŞ dayanır. Bundan ötrü, yəni anti-Rusiya narazılıq dalğasının güclənməsi üçün böyük paraların ayrıldığı da iddia edilir.

Ermenistan parlamentinin üzvü, "Azad demokratlar" Partiyasının lideri **Xaçatur Kokobelyan** ortaq HHM sisteminin yaradılmasını Ermənistan üçün məqbul hesab eləmir. Onun sözlərinə görə, ən əvvəl ona görə ki, **belə bir sistem Ermənistanı özünün müstəqil HHM sistemə malik olmaq və onu inkişaf etdirməkdən məhrum edir.**

"Belə bir anlaşma həmçinin, Ermənistanın bu sahədə üçüncü ölkələr və onların təhlükəsizlik sistemləri ilə əməkdaşlığını məhdudlaşdırır. Bundan əlavə, Rusiya bu sistemi bizə qonşu olan ölkələrə münasibətdə tətbiq edə bilər ki, bu da bizim maraqlarımıza uyğun deyil" - erməni deputat qeyd edib.

Deputatın fikrincə, bu da hamısı deyil. "Daha bir mühüm problem var: məsələ ondadır ki, bu sənədlər Ermənistan və Dağlıq Qarabağın təhlükəsizlik sistemləri arasında əngəl yaradır. Bu isə yolverilməzdir" - o bildirib. Kokobelyan bu xüsusda Ermənistanın Müdafiə Nazirliyinin arayışını inandırıcı saymadığını söyləyib.

"Mənim narahatlığım daha da dərinləşdi. İstənilən

halda biz birlik ki, sənəd Dağlıq Qarabağın HHM sistemə şamil edilməyəcək. Bu da hesab edirəm ki, qəbul edilməzdir. Milli Məclis Ermənistanla Dağlıq Qarabağın təhlükəsizlik sistemlərini ayıran sənədləri qəbul etməməlidir. Mən sənədin əleyhinə səs verəcəyəm" - erməni deputat sonda əlavə edib.

Göründüyü kimi, prezidentlərin növbəti üçtərəfli görüşü ərəfəsində Ermənistanda radikal çıxışlar artıb. Ola bilsin, bu da məkrli, preventiv bir tədbirdir ki, qarşıdakı görüşdə Rusiya Ermənistanı

Müdafiə naziri mühüm müşavirə keçirdi

Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik **Zakir Həsənovun** rəhbərliyi altında nazir müavinləri, nazirliyin baş idarə və idarə rəisləri, Silahlı Qüvvələrin qoşun növü komandanları, eləcə də birlik komandirlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə xidməti müşavirə keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Müşavirədə prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən qoşunların döyüşə hazırlıq səviyyəsinin və idarəetmə orqanlarının fəaliyyətinin hərtərəfli yoxlanılması, döyüş və qarşılıqlı uzlaşmanı təmin edən müxtəlif səviyyəli, o cümlədən hərbi texnikanın və bütün qoşun növlərinin tətbiqi ilə operativ-taktiki təlimlərin keçirilməsinə hazırlıq və qarşıda duran digər tapşırıqlar müzakirə olunub.

İyunun 14-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Xətai rayonu ərazisində 9 mərtəbəli yaşayış binasında baş verən yanğın hadisəsi ilə bağlı təqsirləndirilən Fərid Sadıqov, Zaur Əşrəfov və Nüsrət Muxtarovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Musavat.com-un prosesdə iştirak edən müxbiri xəbər verir ki, hakim Eldar İsmayilovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı Mübariz Mirili ittiham aktını elan edib. Təqsirləndirilən şəxslərin üçü də özlərini təqsirli bilmədiklərini bildiriblər.

TNH tikinti şirkətinin rəhbəri kimi bilinən F.Sadıqov ifadəsində bildirdi ki, özünün "Astoriya" MMC adlı tikinti şirkəti olub. F.Sadıqov TNH şirkəti ilə əlaqələrinin haradan başlanmasını belə izah edib: "2013-cü ildə Çində olarkən sənaye sərgisində iştirak etdim. Sərgidə "poliuretan" materialları istehsal edən avadanlıqlarla maraqlandım. Bakıya qayıdanda dostlara və tanışlara bu avadanlıqların Bakıya gətirilməsi və binaların üzlənməsi üçün üzlüklərin istehsal edilməsi ilə bağlı təklif etdim. Belə bir layihənin icrası üçün bu işdə maraqlı olan şirkət axtarırdım. Bundan sonra "Hikmət İnşaat" tikinti şirkəti ilə danışıqlar apardım. Onlar "poliuretan" materialları istehsal etmək üçün zavod tikə biləcəklərini dedilər. Mən bu layihəni təqdim etdikdən sonra bildirdim ki, ilk sifarişçi şirkət də biz olacağıq. Xırdalanda zavodun tikintisində başlandı. Mən də Çindən həmin avadanlıqları 180 min dollara

Yanan bina ilə bağlı məhkəmədə şok faktlar üzə çıxdı

Təqsirləndirilən Fərid Sadıqov: "Görülən işlər müqaviləsiz, icra hakimiyyətləri ilə qeyri-rəsmi razılaşmalar əsasında həyata keçirilib"

alib Bakıya gətirdim. Sonra zavoda Məmməd Vəliyev direktor təyin edildi. Mənim onlarla bir əlaqəm yox idi. Bildiyim qədərində də xammal Türkiyədən alırdılar. TNH şirkətinin necə təsis olunmasından, kimin rəhbərlik etməsindən xəbərim yoxdur. Heç "Hikmət İnşaat" şirkətinin də sahibinin, rəhbərinin kim olduğunu bilmirəm".

F.Sadıqovun ifadəsindən sonra onun istintaqa verdiyi ifadələr elan olunub. Həmin ifadələrdə F.Sadıqov TNH şirkətinin təsis edilməsi, istehsal prosesləri, hansı rayonlarda binaların üzlənməsi işlərinin görülməsi,

işçilərin müqaviləsiz işlədilməsi, onlara verilən qeyri-rəsmi maaşlar barədə ətraflı məlumat verir.

Hakim Eldar İsmayilovun elan etdiyi həmin ifadədə F.Sadıqov qeyd edib ki, TNH şirkəti təsis edildikdən sonra Gəncə, Nərimanov, Yevlax, Mingəçevir, Qaradağ, Neftçala, Sumqayıt rayon icra hakimiyyətlərindən binaların üzlənməsi ilə bağlı sifarişlər alıblar. Binaların üzlənməsi üçün şirkətə 1 kvadratmetr üçün 130 manat ödənilməli imiş. F.Sadıqov ifadələrində onu da əlavə edib ki, görülən işlər müqaviləsiz, icra hakimiyyətləri ilə qeyri-rəsmi

razılaşmalar əsasında həyata keçirilib.

Neftçala rayonundan görülmüş işlərə görə şirkətə 780 min manat nağd şəkildə ödəniş edilib. Lakin digər rayonlarda işlər başlasalar da sonradan razılaşdırılmış məbləğ ödənilməyindən işlər yarıda qaldırılıb.

F.Sadıqov görülmüş işlər qarşılığında icra hakimiyyətlərindən alınmalı olan məbləğləri də həmin ifadələrində açıqlayıb. Həmin məbləğlər 500-900 min manata arasında dəyişir. F.Sadıqov ifadəsində şirkətin əsas və ən gəlirli işinin Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti ilə görülməsi ilə bağlı danışıqların olduğunu və bunun qarşılığında icra hakimiyyətindən 7.599.740 manat məbləğində pul alacaqları ilə bağlı razılıq əldə etdiklərini bildirdi.

Təqsirləndirilən şəxs həmin ifadələrinin sonunda TNH şirkətinin təsis edilməsi ilə bağlı sənədləri istintaqa təhvil verdiyini də öz imzası ilə təsdiq edib. Lakin məhkəmə prosesində F.Sadıqov həmin ifadələrinin ona məxsus olmadığını deyib.

F.Sadıqovun dediklərindən: "Mən müstəntiq Kamal Talibovla görüşəndə məndən

ifadə alındığını bilmirdim. Şirkətlə bağlı bildiklərimi dedim. Bilmədiklərimi də Kamal Talibov soruşanda şirkətə zəng vurub Rəşad adlı işçidən soruşurdum. Bu, telefon danışıqlarında da var. Ancaq sonradan o yazılanlar mənim adımdan ifadə kimi qeyd edilib. Şirkətin təsisçisi və rəhbəri kimi də mən göstərilmişəm. Cinayət işi başlandıqdan sonra mən bu ifadələrdən xəbər tutmuşam. İmza çəkəndə bilmirdim ki, ifadədir. İlk dəfə idi ki, müstəntiq ifadə verirdim. Həmin ifadələrimdən imtina edərdim".

Hakim TNH və "Hikmət İnşaat" şirkətləri ilə bağlı sualları F.Sadıqova ünvanlasa da təqsirləndirilən şəxs bu barədə məlumatlı olduğunu və yalnız "poliuretan" materiallarının tikintisi üçün tikilən zavodun rəhbərini tanıdığını deyib: "Məmməd Vəliyev zavodun rəhbəri idi. Xətaidə baş verən yanğından sonra zavod bağlandı. O da Azərbaycanı tərk edib. Elə yanğın baş verən günün səhəri".

Hakim F.Sadıqovdan yanğın baş verən binada sonradan aparılan təmir işləri ilə

əlaqəsinin olub-olmadığını da soruşub. Təqsirləndirilən şəxs bildirdi ki, binanın təmiri "Hikmət İnşaat" tərəfindən aparılıb: "Dövlət tərəfindən pul ayrılmayıb. Təmir işləri də həmin şirkət tərəfindən həyata keçirilib. Mənim də bu işlə bir əlaqəm yoxdur".

Məhkəmə prosesi iyunun 28-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, hadisə ötən il aprelin 10-da Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Zığ yolu küçəsi 16 saylı ünvanda baş verib. Həmin ünvanda TNH şirkəti tərəfindən fasadında "poliuretan" materialla üzləmə işləri aparılan doqquz mərtəbəli yaşayış binası yanıb.

TNH şirkətinin fəaliyyətinə və görülən işlərə faktiki rəhbərliyi həyata keçirən Fərid Sadıqov, şirkətin direktoru Zaur Əşrəfov, şirkət direktorunun tikinti işləri üzrə müavini Nüsrət Muxtarov Cinayət Məcəlləsinin 225.2-ci (ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və digər ağır nəticələrə səbəb ola yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək barələrində Nəsimi Rayon Məhkəməsinin qərarları ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

□ **İlkin MURADOV**

Podratçıdan "Evrostroy-S" şirkətinə şok ittihamlar

Abbas Həsəni Akif Çovdarov və onun köməkçisi Təhmasib İsgəndərovun havadarlıq etdiyi şirkətin ona 100 minlərlə manat pul "atdığını" bildirir

"Hər cür cinayətə əli bulaşmış - ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sabiq idarə rəisi, hazırda həbsdə olan general Akif Çovdarov və onun köməkçisi Təhmasib İsgəndərovun havadarlıq etdiyi "Evrostroy-S" MMC-nin prezidenti Seymur Nizam oğlu İsayevin mənə qarşı etdiyi cinayət əməllərinə Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində hüquqi qiymət verilməsini xahiş edirəm. Mənim şikayətimə Nərimanov Rayon Prokurorluğunda baxılmasına etiraz edirəm". Bu sözlər Bakı sakini Abbas Rzaqulu oğlu Həsəninin ölkə rəhbərliyinə ünvanladığı məktubda yer alıb. A.Həsəninin yazdıqlarından belə anlaşılır ki, "Evrostroy-S" MMC-də müxtəlif

təmir-tikinti işlərini podrata götürüb və başa çatdırıb. Amma gördüyü işlərə görə pulunu bu günə qədər müxtəlif bəhanələrlə vermirlər.

Podratçı prezidentə ünvanladığı məktubda yazır:

"Hörmətli Prezident! 20 may 2012-ci ildə "Evrostroy-S" MMC-nin təsisçisi Seymur Nizam oğlu İsayevlə qarşılıqlı olaraq razılığa gəlməklə Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Ə.Əhmədov küçəsində inşa edilən 3 bloku 16 mərtəbəli yaşayış binasının, Yasamal rayonu, Şərifzadə küçəsi 12 ünvanında inşa edilən 5 bloku, 16 mərtəbəli yaşayış binasının və Nizami rayonu, Bəhrüz Nuriyev 2389-cu məhəllədə inşa edilən 2 girişli 16 mərtəbəli yaşayış binasının

ümumi hörgü və mala işlərini podratçı olaraq həyata keçirmişəm.

İşlər həyata keçiriləndən sonra işə mənə əmək və mate-

rialların qarşılığında "Evrostroy-S" şirkətinin inşa etdiyi binalarda bir neçə mənzilin sənədləri təqdim edilib. Lakin sonradan bildiysəm ki, mənə verilən mənzillərin sənədləri saxtadır. Mənə qarşı bu cinayəti Seymur İsayevin tapşırığı ilə mühasib Tural Eyvazxan oğlu Hüseyinov, direktor Rəşad Cəmil oğlu Abbasov, xəzinədar Elnar Əli qızı Bağirova, Famil Məhərrəm oğlu Kazımov, Elmira Elxan oğlu Mirzəyev, Zaur Rafael oğlu İmamverdiyev törədiblər. Bu adamlar rəsmi sənədləri saxtalaşdırmaqla külli miqdarda əmlakımı ələ keçiriblər. Mən Yasamal rayonu, Şərifzadə 12 ünvanında inşa edilən 5 bloku, 16 mərtəbəli yaşayış binasının hər blokunu 275 min manata təmir

etmişəm. 5 blokun təmirinə görə mənə 1 milyon 375 min manat ödənməli idi. Bunun əvəzində 210 min manat ödənilir. Bu gün də mənə 1 milyon 165 min manat ödəməli olduqları halda, bir manat da ödəmək istəmirlər. Nizami rayonu, Bəhrüz Nuriyev küçəsi, 2389-cu məhəllədə 2 girişli 16 mərtəbəli yaşayış binasında gördüyüm işlərə görə də mənə pul ödəməyiblər".

A.Həsəni məktubunda qeyd edir ki, məsələ ilə bağlı Xətai Rayon Məhkəməsində hakim Səadət Səlimovanın sədrliyi ilə araşdırma aparılıb. Həmin araşdırma zamanı R.Abbasov aralarındakı müqavilədən xəbərsiz olduğunu, nə zaman həmin müqaviləni imzaladığını bilmədiyini deyib: "Abbasov məhkəmədə dedi ki, həmin tarixlərdə o, ümumiyyətlə, şirkətdə direktor olmayıb. Mənimlə "Evrostroy-S" prezidenti Seymur İsayev arasında görülmüş işlərlə bağlı şifahi müqavilə olub. Mən sonuncuya inanmışam. Düşünmüşəm ki, Məhkəmə ziyarətə gedib gəlmiş şəxs hara baxmaq lazım deyil. Ona inanaraq Hüseyin Cavid prospektində 16 mərtəbəli yaşayış binasında tikinti dayanmasın deyərək 24 min manatlıq taxtani tikinti materialı satan şəxslərdən nisyə alıb vermişəm. Seymur İsayev saxladığı qadının anasına məxsus, Binəqədidə yerləşən evi mənə təmir etdirib. Təmir işlərinə görə 10 min 600 manat borc yaranıb. Ziya İsmayilzadə adlı şəxsə öz cibimdən 5 min manat borcunu vermişəm. Həmin

pulu da bu gün də mənə qaytarmayıblar. Onun sifarişləri ilə "Gıllavar" restoranında 12 min manatlıq təmir işlərini aparsam da, bu günə qədər pulumu ala bilməmişəm. "Voroviski" qəsəbəsində də Seymur İsayevin sifarişləri ilə onunla münasibəti olan digər bir xanımın evində 12 min 500 manatlıq təmir tikinti işləri görmüşəm. Bu işə görə də mənim pulumu ödəməyib. Hər üç şifahi müqavilə üzrə mənə qarşı 780 min manat dələduzluq edilib. Bu azmış kimi, mənə qarşı məhkəməyə iddia verərək məndən saxta sənədlər əsasında pul tələb edirlər".

A.Həsəni yazır ki, baş prokurora, Daxili İşlər Nazirliyinə, Bakı şəhər prokuroruna, Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinə və Nərimanov Rayon Prokurorluğuna şikayət ərizələri ilə müraciət edib. O bildirir ki, Nərimanov prokuroru Vüqar Əliyev işi obyektiv araşdırmayıb, hansısa maraqlardan işi gizlətməyə çalışır: "Ona görə də mənim şikayətlərimin Nərimanov Prokurorluğundan alınaraq Baş prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində cinayət işi başlanmasını xahiş edirəm".

E.HÜSEYNOV P.S İddialarla bağlı qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Bu günlərdə Türkiyənin hansı saytı, televiziya kanalını açsan, bu sayaq elanla qarşılaşmaq mümkündür: "Halal tətillər üçün bizə müraciət edin", "İslami tətillər etmək istəyənlər üçün endirimli fürsət"... Türkiyə üçün bu, artıq adlanmış tətillər növüdür. Ölkədə inancılı kəsimin gündən-günə artması turizmdə də onlar üçün seçimlər yaradılmasına səbəb olub. Əslində isə bu, turizmin inkişaf etdiyi bütün ölkələr üçün keçərlidir.

Türkiyədə yeni konsepsiya-İslami hotellər

"Yeni Müsavat" da mövzunun aktuallığını nəzərə alıb, onun detallarını araşdırdı. Əsasən Türkiyə saytlarında apardığımız gezmələr bu tətillərin incə detallarını üzə çıxardı. Beləliklə, halal tətillər nədir? Turizm industriyasında bu, yeni anlayış, termin sayılır. İslami inanca və qaydalara uyğun şəkildə tətillər keçirmək istəyənlər üçün ortaya çıxıb. Bu cür hotellərdə və tətillər müəssisələrində qadınlar və kişilər üçün ayrı hovuz və çimərliklər olur. Spa mərkəzləri də qadınlara və kişilərə görə ayrılır. Alkoqollu içkilər verilmir. Bütün qida və əşyalar halal standartlarına uyğun istehsal olunur. Ramazan ayında müştərilər üçün orucdan sonra dənizdən istifadə etmələri üçün çimərliklər işıqlandırılır.

Ancaq bu qədərmi? Bəzi tətillər müəssisələrində qadınlara özəl, bayırdan görünməyəcək formada hazırlanmış çimərliklər də var. Amma bir çox yerdə İslami qaydalara uyğun geyimlərlə qarışıq çimərliklər də var. Bütün bu yerlərdə qonaqların ibadətini yerinə yetirmələri üçün məscidlər də var.

İslami hotellər Türkiyədə yeni konsepsiya sayılsa da, sürətlə yayılır. Dünyada bu sayaq hotellərin sayı 400 olsa da, Türkiyədə bu rəqəm 150-ni ötmür. Türkiyədə ilk belə hotel 1995-ci ildə açılıb. Əvvəllər ölkə xaricində yaşayan türk ailələr üçün nəzərdə tutulan hotellər artıq yerli camaatı da cəlb edir. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, səbəb ölkədə dini kəsimin sürətlə atmasıdır.

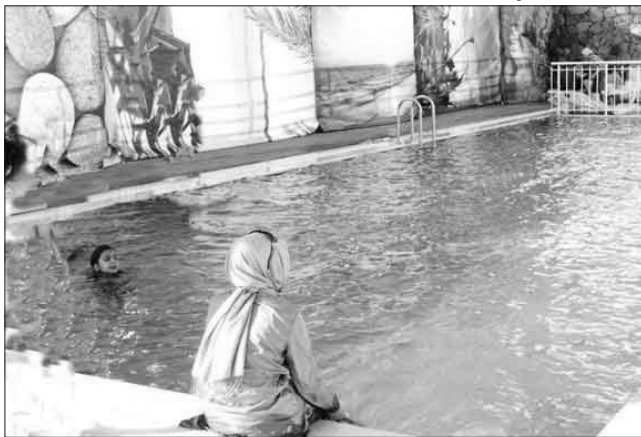
Bu sayaq hotellərdə qadınlar bikini və ya mayo tərzindəki bədənin bəzi yerlərini göstərən çimərlik geyimlərindən istifadə etmirlər. Onlar haşmə adlanan, inancılı qadınlar üçün nəzərdə tutulan çimərlik geyimi geyinirlər. Ailənin qadın və kişi üzvlərinin birlikdə istirahət etdiyi qarışıq çimərliklərlə yanaşı, sırf qadınlar üçün, bayırdan görünməyəcək şəkildə hasarlanmış çimərliklər də tikilib. Qadınlar onlar üçün hazırlanan qapalı çimərliklərdə geyimlə bağlı hər hansı qay-

Halal tətillər nədir, necə gedək...

Əyləncə də, yemək də, çimmək də... tamamilə fərqli standartlarda

da-qanuna əməl etmək məcburiyyətində deyillər. Yeni əgər bu çimərlik sırf inancılı qadınlar üçündürsə və kənardan da görünmürsə, onlar bikini və ya mayodan istifadə edə bilərlər.

Bu hotellərdə əyləncələr də İslamidir, mühafizəkarlıq qorunur

Əgər tətildən danışırıqsa, əyləncəni də unutmamalıyıq. Kim deyir ki, inancılı insanlar əylənmirlər? Amma İslami hotellərdə həyata keçirilən bütün əyləncə tədbirləri İslami qaydalara, əxlaqi dəyərlərə uyğundur, mühafizəkarlığı qoruyur. İnanca uyğunluğuna görə də bu hotellərdə keçirilən tətillər "halal tətillər" adını qazanır.

Bundan başqa, bütün əyləncələr də namaz saatları nəzərə alınmaqla keçirilir. Yeni müştəri həm əyləncəsindən, həm də dini borcundan qalır.

Türkiyədəki statistik məlumatlara görə, hazırda Çeşmə bölgəsi İslami tətillərin ən populyar olduğu turizm bölgəsidir. Çünki burada sözügedən təy-

nat üzrə 7 hotel fəaliyyət göstərir. Nevşehir, Bodrum, Afyon, Selçuk, Kumluca, Fethiye, Side, Didim, Ankara, İstanbul, Altınoluk, Kuşadası, Kütahya, Şile, Manyas, Kaş, Erdek, Denizli, Akçakoca, Sa-

karya, Kerpe, Kartepe, Edremit, Çanakkale, Uludağ və Anamur da siyahıda özünə yer tapan bölgələrdədir. Bu hotellər öz iş prinsiplərini təsdiqləmək üçün halal turizm sertifikatı almalıdır. Türkiyədə halal tətillər seçən müştərilərin böyük əksəriyyətini yerli turistlər təşkil etsə də, Danimarka, Fransa, Almaniya kimi Avropa və ərəb ölkələrindən də gələn müştərilər olur. Bu müştərilərin bir gecə üçün ödədiyi məbləğ 35-500 dollar arasında dəyişir. Təbii ki, hotelin ulduzlarının sayı, orda müştəriyə verilən xidmət və seçimlər də qiymətdə mühüm rol oynayır.

Amerikan jurnalist İslami tətillər barədə: "AKP-nin iqtidarı nəticəsində..."

İnancılı kəsim bu cür hotellərdə istirahət etmək üçün is-

lamitilyerleri.net saytına müraciət edərək, seçimlərlə tanış ola bilər. Burada həmin hotellərin fotoları, xüsusiyyətləri, verdikləri xidmətlər barədə geniş məlumat yer alır. Halal hotellər sektoru barədə "Amerikanın

səsi" (VOA) radiosunda da maraqlı bir araşdırma yer alıb. Saytın müxbiri Dorian Jones yazıb ki, Türkiyədə halal hotellərin sayının artması ölkənin mühafizəkar kəsiminin daha imkanlı olması barədə fikirləri möhkəmləndirir.

Türkiyədə halal sertifikatı almış ilk hotel isə Antalyanın Alanya bölgəsindəki Adena hotelidir.

Hotel rəhbərliyi bildirir ki, Adenya hotelində əgər hər hansı bir yerdə qadınlar bölməsi yazılıbsa, "ora erkək ağcaqanad da girə bilməz". Qadınlar üçün beş hovuz var. Hovuzlarda mahını oxuyub rəqs edən qadınları görmək olur. Burdakı qadınlar adi çimərliklərdə qadınların geydiyi açıq çimərlik paltarları geyinirlər.

Çünki yad göz olmadığından qapalı çimərlik paltarına ehtiyac duymurlar. Bu hotelə qapalı dəniz də var. Qumu Misirdən gətirilib. Sahil dənizə açıq, dəniz 5-10 metrəlikdir. Bəs dəniz necə, qapalıdır? Dəni-

zini qarşısı iri yelkənlərlə kəsilir. Qadınlar rahat şəkildə dənizdə də çimirlər.

Azərbaycanda halal hotellər, İslami tətillər varmı... həm də...

Keçək Azərbaycana. Ölkəmizdə də inancılı kəsimin sayı az deyil və get-gedə artmaqdadır. Bizdə bu təyinatlı hotellər, tətillər məkənləri varmı? Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən fins.az-a verilən məlumata görə, Azərbaycanda hotellərlə bağlı rəsmi qaydada halal standartı tətbiq edilmir. Amma Bakıda bir neçə hotel var ki, rəsmi qaydada halal standartı olmasa da, özü təyin etdiyi qaydalar əsasında halal xidmətlər təklif edir. Hazırda Bakıda bu tipli 3 hotel fəaliyyət göstərir. "Premier Old Gate" hoteli İçərişəhərdə,

"Premier Expo" "Nərimanov" metrosunun yaxınlığında, "Premier Hotel" isə Gənclikdə yerləşir. Hotellər qrupundan fins.az-a verilən məlumata görə, Bakıda fəaliyyət göstərən halal hotellər bir neçə xüsusiyyətinə görə adi hotellərdən fərqlənir. İslamda diqqət yətilən əsas məsələlərdən biri qidadır ki, hotel təqdim etdiyi yemək çeşidlərinin halal olmasına önəm verir. Alınan ət və toyuq məhsulları halal qaydada kəsim aparılan "Qoç Ət"dən, digər kənd təsərrüfatı və süd məhsulları isə "Saf Qida"dən alınır. Bundan əlavə, istixanalarda deyil, kəndlərdə yetişdirilən tərəvəzlər sifariş edilərək gətirilir. Hotelin restoranında isə milli yeməklərlə yanaşı, Avropa mətbəxinə aid yeməklər də təqdim edilir. Bu yeməklər də halal ətdən hazırlanır. Hotellər qrupundan bildirilib ki, halal qaydalara əsasən fəaliyyət göstərən 3 hotel həm də ailəvi müştərilər üçün nəzərdə tutulub. Digər hotellərdən fərqli olaraq rəsmi və ya dini nikah sənədi olmayan müştərilər hotelə qəbul edilirlər.

Əsas məsələlərdən biri isə təbii ki, spirtli içkilərdir. Hotellərin restoranlarında və minibarlarda spirtli içkilər qadağan edilib. Hətta burada "hacı pivosi" də satılır. Hotel rəhbərliyindən bildirilib ki, halallıq normalarına tam riayət edilməsi üçün hər ehtimalla qarşı bu içkilər də satılmır. Müştərilərə yalnız qazlı sular, şirələr, çay və kofe təklif edilir. Hotel nömrələrində ibadət etmək üçün şərait yaradılıb. Belə ki, nömrələrdə ibadət üçün canamaz və möhürlər qoyulub.

İçərişəhərdə yerləşən "Premier Old Gate" 19 nömrəlik kiçik butik hotelidir. Ona görə də bu hotelə hovuz yoxdur. Digər 2 hotel isə daha genişdir və halal qaydalara uyğun hovuz və sauna xidmətlərindən də istifadə etmək mümkündür. Belə ki, adi hotellərdə hovuzlardan eyni vaxtda həm qadınlar, həm də kişilər istifadə edə bilər. Burada isə hovuzdan eyni vaxtda yalnız bir ailə istifadə edə bilər. Və bu zaman ora başqa şəxslərin daxil olması qadağan edilir. Hoteləndən bildirilib ki, adətən hovuzdan bir saat və ya saat yarım istifadə edirlər. Yeni digər müştərilərin hovuzdan istifadəsinə heç bir maneə olmur. Amma hovuzdan istifadə ilə bağlı hər hansı vaxt məhdudiyəti qoyulmur.

□ Sevinc TELMANQIZI